

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL ORĂȘENESC ȘTEFAN VODĂ

DECIZIE nr.8/11
din 15 noiembrie 2017

Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare
a orașului Ștefan Vodă pe perioada 2018-2022.

În contextul asistenței oferite orașului Ștefan Vodă în calitate de comunitate beneficiară a Proiectului „Migrație și Dezvoltare Locală” implementat de PNUD-Moldova cu sprijinul financiar al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare;

în temeiul art. 14 alin. (2) lit. p) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, **Consiliul orășenesc Ștefan Vodă DECIDE:**

1. Se aprobă Strategia de dezvoltare a orașului Ștefan Vodă pe perioada anilor 2018-2022 (se anexează).

2. Primăria orașului și entitățile publice aflate în subordinea Consiliului orășenesc vor întreprinde, în colaborare cu asociațiile obștești din țară și străinătate, instituțiile donatoare, entitățile juridice private și cetățenii orașului, acțiunile necesare pentru implementarea strategiei aprobate.

3. Primarul orașului va prezenta Consiliului orășenesc, în trimestrul întâi a fiecărui an, nota informativă anuală privind acțiunile întreprinse și executate pentru implementarea strategiei aprobate.

4. Controlul asupra executării prezentei decizii se încredințează dlui Anghel Gheorghe, Primarul orașului Ștefan Vodă.

5. Prezenta decizie se aduce la cunoștința:

Oficiului teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat;

Primarului orașului dlui Anghel Gheorghe;

Proiectului „Migrație și Dezvoltare Locală” implementat de PNUD
Moldova;

funcționarilor din cadrul primăriei orașului (în copie);

entităților publice aflate în subordinea Consiliului orășenesc;

prin afișare în locurile publice și pe pagina web a primăriei.

Președintele ședinței consiliului

Valeriu Malașevschi

Contrasemnează:

Secretar-interimar

al Consiliului orășenesc Ștefan Vodă

Varsanovie Zmeu

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

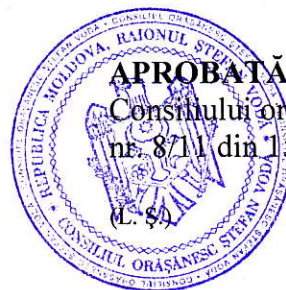
Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru
Dezvoltare și Cooperare

Empowering People
Încălzirea oamenilor

Migrație și
Dezvoltare
Locală

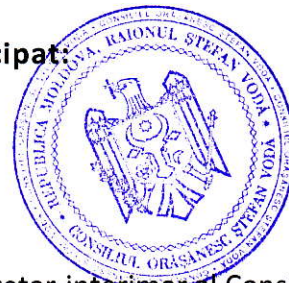
APROBATĂ prin decizia
Consiliului orașenesc Ștefan Vodă
nr. 8/11 din 15 noiembrie 2017

(C. Ș.)

STRATEGIA de dezvoltare a orașului Ștefan Vodă pe perioada anilor 2018-2022

*Document realizat cu suportul PNUD Moldova, în cadrul
Proiectului „Migrație și Dezvoltare Locală”, cu sprijinul
financiar al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și
Cooperare*

La elaborarea profilului dezvoltării oraşului Ştefan Vodă au participat:

Grupul local de planificare strategică:

Anghel Gheorghe	- Primarul oraşului Ştefan Vodă, <i>preşedinte</i> ;
Moloman Sergiu	- viceprimar, <i>secretar</i> ;
Zmeu Varsanovie	- specialist (reglementarea regimului funciar), <i>secretar-interimar al Consiliului orăşenesc Ştefan Vodă</i> ;
Gherman Maria	- contabil-şef adjunct al primăriei;
Dărănuţă Silvia	- specialist (planificare bugetară şi gestionarea patrimoniului public),
primăria;
Tincu Emilia	- director, Casa de cultură orăşenească;
Nicolenco Iurie	- director, Î. M. "Direcţia de Producţie «Apă-Canal» din or. Ştefan Vodă»;
Naşco Roman	- director, Biblioteca publică orăşenească;
Cojocari Anatolie	- jurist/inspector resurse umane, Î. M. "Direcţia de Producţie «Apă-Canal» din
or. Ştefan Vodă»;
Luchianov Dumitru	- urbanist, primăria;
Iaşcinschi Ana	- director, Grădiniţa nr. 2 Licurici;
Afanasiev Larisa	- director, Grădiniţa-creşă nr. 3 Alionuşca;
Bulgari Sergiu	- şef serviciu, Direcţia economie şi atragerea investiţiilor a CR Ştefan Vodă;
Bîrna Aliona	- consilier orăşenesc;
Orlov Nicolae	- consilier orăşenesc;
Tomov Mihail	- preşedinte al consiliului Asociaţiei orăşeneşti a veteranilor;
Gîştemulte Vasile	- reprezentant focus-grup al persoanelor cu dizabilităţi;
Ştefan Natalia	- director-adjunct, I. P. «Liceul teoretic «Ştefan Vodă»»;
Ţurcan Ludmila	- director-adjunct al I. P. «Şcoala primară Grigore Vieru»;
Arpentii Boris	- director, Şcoala profesională din or. Ştefan Vodă;
Marin Tatiana	- preşedinte al organizaţiei teritoriale a Mişcării ecologiste din Moldova;
Dînga Andrei	- preşedinte al asociaţiei obşteşti «Asociaţia băştinaşilor din oraşul Ştefan
Vodă», antreprenor;
Brăguţă Sergiu	- director executiv al asociaţiei obşteşti «Asociaţia băştinaşilor din oraşul
Ştefan Vodă», director-adjunct al Casei de cultură;
Bejenar Grigore	- şef Serviciu amenajare a teritoriului, primăria.

Consultanţii Proiectului «Migraţie şi Dezvoltare Locală», PNUD Moldova:

- Cioaric Vasile, facilitator în comunicare;
Bulat Veaceslav, consultant dezvoltare economică locală

CUPRINS:

INTRODUCERE

DATE GENERALE, SCURT ISTORIC

1. NECESITĂȚI ȘI PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE A ORAȘULUI ȘTEFAN VODĂ

1-1.Potențialul socio-uman al orașului Ștefan Vodă

1-2.Sectorul economic al orașului Ștefan Vodă

1-3.Starea mediului ambiant

1-4.Capacitate instituțională

2. CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI

Viziunea

Misiunea

Valorile comunității

Obiectivele Strategice

3. CADRUL OPERAȚIONAL AL STRATEGIEI

3-1. Obiectiv Strategic 1: Valorificarea potențialului și resurselor locale pentru diversificarea economiei orașului, creșterea atractivității investiționale și dezvoltarea mediului de afaceri local

3-2. Obiectiv Strategic 2: Dezvoltarea infrastructurii urbane și asigurarea accesului nelimitat al tuturor cetățenilor în această infrastructură.

3.3. Obiectiv Strategic 3: Valorificarea deplină a potențialului uman pozitiv, specific locuitorilor din Ștefan Vodă, inclusiv al migranților.

3.4. Obiectiv Strategic 4: Asigurarea întreținerii instituțiilor educaționale, culturale, a caselor-bloc locative, etc.

3.5. Obiectiv Strategic 5: Perfecționarea activității APL, asigurării unui management administrativ eficient și transparent, axat pe nevoile cetățenilor.

4. IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI

4-1.Etape de Implementare

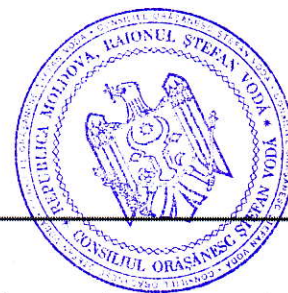
4-2.Monitorizarea Strategiei

4-2.1. Cadrul instituțional de monitorizare

4-2.2. Raportarea și Indicatorii de monitorizare

4-3.Riscuri și impedimente de implementare

5. PLAN DE ACȚIUNI

Introducere

Scopul general al Strategiei de dezvoltare a orașului Stefan Vodă este determinat de nevoia cunoașterii situației economice și sociale din localitate prin acesta fiind abordate diversele aspecte pe care se va sprijini elaborarea/actualizarea Strategiei de dezvoltare a unității administrativ-teritoriale respective.

- **Contextul elaborării strategiei**

Strategia de dezvoltare a orașului Stefan Vodă (SDSE) reprezintă prin sine un document complex, elaborat în cadrul **Proiectului „Migrație și Dezvoltare Locală” (MiDL)**, implementat în 40 unități administrativ-teritoriale din Republica Moldova, și este inițiat și finanțat de **Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova cu sprijinul financiar al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare** pentru a promova în localitățile din Republica Moldova:

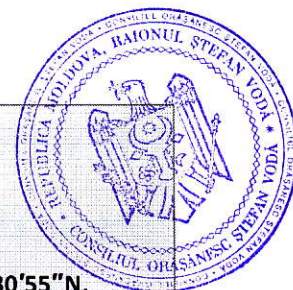
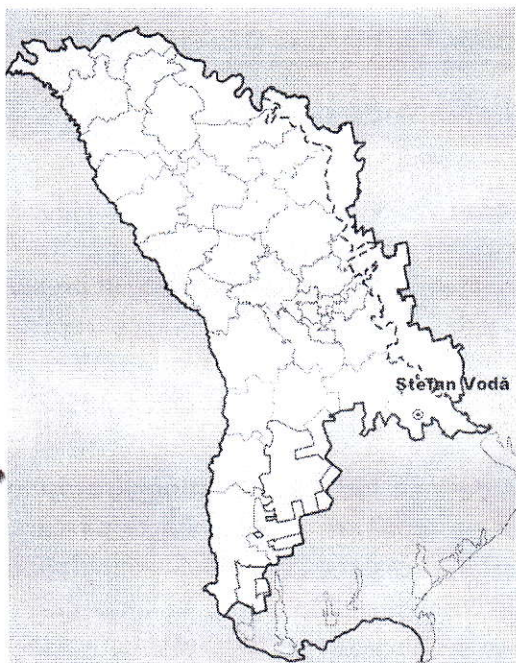
- i. principiile Dezvoltării Durabile la nivel local;
- ii. consolidarea capacităților beneficiarilor în planificarea participativă;
- iii. promovarea unei guvernări locale eficiente și responsabile și a unui proces decizional participativ, incluzând reprezentanții tuturor păturilor sociale din oraș și băștinașii aflați al munci peste hotare.

Un aspect specific, urmărit prin derularea proiectului amintit, este sporirea capacității autorităților publice locale în materie de identificare și susținere a grupurilor vulnerabile ale populației, și promovare în localitate a unor politici bazate pe principiile drepturilor omului și egalității de șanse pentru fiecare persoană, precum și a migranților aflați la munci peste hotare.

- **Scopul și obiectivele SDSE**

În cadrul acestui proiect finanțat de PNUD Moldova, primăria orașului Stefan Vodă este sprijinită de echipa de consultanți ai Proiectului MiDL, în activitățile de evaluare a situației sociale și economice curente, elaborare/actualizare a Planului strategic de dezvoltare durabilă a localității și de implementare a unui proiect de asistență tehnică, prin care se urmărește:

- abordarea bazată pe drepturile omului;
- susținerea principiilor egalității de gen;
- participarea, non-discriminarea și responsabilitatea față de categoriile social-vulnerabile ale populației.

Date generale privind orașul Ștefan Vodă

Data și anul atestării	anul 1884
Poziția geografică	Coordonate: 46°30'55"N, 29°39'47"E, 105 km de or. Chișinău și 20 km de vama Tudora
Suprafața totală	22,77 km²
Numărul de locuitori	8,7 mii (01/01/2011)
Densitatea populației:	cca. 380 loc./km²
Numărul de gospodării	4439
Rețeaua stradală	23 km
Primarul orașului	Popa Vladimir
Adresa electronică	primariastefanvoda@ymail.com
Pagina web	primariastefanvoda.md

Repere istorice¹: În anul 1884 la Akkerman, astăzi Belgorod-Dnestrovsc (Cetatea Albă), Ucraina, a fost alcătuită o hartă, unde este indicată printre altele și o localitate cu denumirea Chizil, Ștefan Vodă de astăzi. Însă, istoria de fapt a localității începe cu anul 1909, când aici a fost întemeiată colonia germană Kizil. Coloniștii au depus o muncă enormă pentru desțelenirea pământului și pentru construcția caselor.

Până la 22 mai 1990 s-a numit Suvorov (în cinstea lui Alexandr Suvorov). Denumirile mai vechi sunt Biruința, raionul Volontirovca (până la 23.12.1964) și Chizil (până la 28.12.1949²). La 1930 localitatea Chizil, care făcea parte din plasa Volintiri, județul Cetatea Albă, era o colonie germană în care din cei 227 locuitori 191 erau nemți³.

Către anul 1940 în Kizil erau 54 de case, care erau aranjate de-a lungul unei străzi și a unui pârau. Însă în următorul an se începe cel de al doilea război mondial și toți coloniștii germani au fost forțați să emigreze, satul a rămas pustiu. După război în baza fostei colonii se întemeiază sovhozul „Pobeda” cu destinația de a se specializa în creșterea materiei prime a culturilor medicinale. Este de menționat că acest sovhoz se supunea direct Moscovei și anume Ministerului Ocrotirii Sănătății al URSS. Din anul 1952 s-a început repartizarea primelor loturi pentru construcția caselor individuale. La 23 decembrie 1964 apare decretul Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM despre înființarea raionului Suvorov cu Centrul raional Suvorov, pe baza satului Kizil.

În anul 1990 la dorința locuitorilor orașului i se dă denumirea actuală de Ștefan Vodă. Astfel, Sovietul Suprem al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești a emis hotărârea nr. 27-XII din 24.05.1990, conform căreia a fost decisă schimbarea denumirii localității de tip orășenesc Suvorov din raionul Suvorov în Ștefan Vodă; denumirea raionului Suvorov în Ștefan Vodă

Amplasarea geografică: Orașul Ștefan Vodă este amplasat în partea de Sud-Est a Republicii Moldova la 105 km de Chișinău. Din trei părți, orașul este în apropiată vecinătate cu Ucraina. Până la orașul Tighina sunt 45 km iar până la stația de cale ferată din Căușeni 27 km.

¹ Ioniță Veaceslav : Ghidul orașelor din Republica Moldova/ Veaceslav Ioniță. Igor Munteanu, Irina Beregoi. - Chișinău, : TISH, 2004

² RSS Moldovenească. Orânduirea administrativ-teritorială, Chișinău, Cartea moldovenească, 1988

³ http://dediserver.eu/hosting/ethnodoc/data/MO_Cetatea%20Alba_1930.pdf

1. NECESITĂȚI ȘI PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE ALE ORAȘULUI ȘTEFAN VODĂ

1-1. Potențialul socio-uman al orașului Ștefan Vodă și migrația

Resursele umane. La 01 ianuarie 2010 or. Ștefan Vodă număra cca 8,664 mii locuitori, efectiv care se plasează sub dimensiunea medie a unei localități urbane (15,6 mii loc. pentru 40 de orașe din republică de până la anul 2000). Deja în anul următor, conform datelor BNS, în orașul Ștefan Vodă se atestă un efectiv stabil al populației de cca 8,686 mii locuitori, ceea ce reprezintă o creștere nesemnificativă cu cca 22 locuitori (cca +0,3%) față de anul precedent. Creșterea numărului populației stabile se explică în special prin sporul natural pozitiv, dar și prin soldul migrator (sat-oraș) pozitiv.

La începutul anului în curs or. Ștefan Vodă deținea locul 31 în rating-ul orașelor din Republica Moldova din cele 51 de orașe, după efectivul de locuitori, și locul 38 după caracterul dinamicii efectivului populației în perioada 2000-2014. Astfel, recesiunea efectivului populației or. Ștefan Vodă a fost de cca -13,9% (poziția 45 dintre orașele Republicii Moldova), în timp ce în unele localități dinamica populației a fost pozitivă (ex. or. Cricova și Otaci cu +16,7% și respectiv +16,4%), iar în altă parte dinamica recesivă fiind excesivă (ex. or. Râșcani și Cupcini cu -24,7% și respectiv -19,1%).

În general, dinamica efectivului populației or. Ștefan Vodă în perioada 2000-2014 a fost caracterizată de o descreștere considerabilă în primul an, determinată de factorii migratori, după care reducerea devine mai lentă, încât se produce o relativă stabilizare a efectivului populației în jur de valoarea de 7,0 mii locuitori, și se face observată chiar o tendință de creștere minoră la sfârșitul perioadei (2016).

Efectivul populației orașului este reprezentat mai semnificativ de femei, deși o reducere a ponderii femeilor asociată unei creșteri a ponderii bărbaților a determinat o diferență nesemnificativă dintre efectivele celor două sexe. Astfel, între cele două sexe există o distorsiune nesemnificativă, caracterizată de o medie de cca 2,8 pp (2007-2014)

Urmărind structura pe grupele mari de vârste a populației orașului, se remarcă o situație demografică destul de satisfăcătoare, conform căreia populația tânără reprezintă mai mult de 1/4 din populația totală a orașului. Este destul de consistent și segmentul populației adulte, care depășește 2/3 din populație. În aceste condiții, segmentului vârstnic al populației îi revine cote destul de mici din populația totală. Prin urmare, populația orașului este încă una tânără din punct de vedere demografic, aceasta abia situându-se în pragul îmbătrânirii demografice, acesta fiind considerat drept o cotă a vârstnicilor până la 7%.

Un fenomen distructiv specific R. Moldova este sărăcia. În orașul Ștefan Vodă fenomenul sărăcie se manifestă destul de amplu. Conform informațiilor furnizate de primăria orașului, fenomenul sărăcie afectează cca 45% din populația orașului. Reieșind din dimensiunea medie a gospodăriilor afectate de sărăcie de cca 3 persoane, cele trei categorii ale populației (bărbații, femeile și copiii) sunt supuse sărăciei aproximativ egal.

Dezabilitatea afectează cca 5,6% din populația orașului. Ea este în egală măsură specifică femeilor, bărbaților, și copiilor acestea angajând ponderi aproximativ egale de cca 48,8 % femei, și respectiv 45,7 % bărbați și 5,5 % copii din totalul cazurilor de dezabilitate.

Minoritățile etnice din localitate reprezintă cca 15% din populația localității, acestea fiind restrânse din punct de vedere a diversității categoriilor etnice. Printre cele mai reprezentative minorități etnice din oraș sunt cele constituite din ruși, care reprezintă mai mult de jumătate (52,8%) din minoritățile etnice, și ucrainenii cu cca 46,2% din efectivul total al minorităților etnice.

Deși în localitate, există minorități religioase, fenomenul minorităților religioase nu a făcut niciodată subiectul unor dezbateri publice, iar exponenții acestor minorități adoptă un comportament uman firesc, fără să solicite comunității condiții speciale de conviețuire.

Conform informațiilor parvenite de la primărie, de la începutul anului în localitate au fost înregistrate mai multe cazuri de violență domestică, în care majoritate victimelor au fost femeile. Cei mai critici în estimarea numărului de victime au fost funcționarii din APL. Informațiile suplimentare în cadrul focus-grupurilor sau a dialogului cu locuitorii au relevat un număr mai mic de persoane agresate. Astfel, femeile au pus în evidență 10 cazuri, iar ONG-urile numai 4 cazuri.

Deși, conform informațiilor statistice oficiale, la situația din 01 ianuarie 2010 populația vârstnică din localitate număra cca 1000 persoane (60 ani și mai mult), informațiile furnizate de primărie vorbesc de un număr de cca 180 persoane (cca 30% din numărul populației în vârstă de 65 ani și peste), acestea fiind persoanele care se află într-o stare socială vulnerabilă.

La începutul anului 2015, mai mult de jumătate (cca 57%) dintre persoanele în etate, din localitate, erau reprezentate de femei. Cca 20 % dintre persoanele în etate (178 persoane) sunt solitare, iar în contingentul vârstnicilor solitari se detașează cu cca 67,4 % femeile.

Indicatorii activității economice a populației din Ștefan Vodă se manifestă mult mai intens decât indicatorii similari pe republică. Astfel, rata generală a activității economice în Ștefan Vodă (53,7%) a fost mult mai mare decât media pe republică (41,6%), depășind astfel și rata generală de activitate înregistrată în mediul urban din republică (47,2%). Și rata de ocupare a populației din localitate înregistrează valori superioare situației generale pe republică (52,0% față de 38,5%). Această situație vorbește despre o funcționalitate mai mare a economiei locale, comparativ cu situația din celelalte orașe din republică.

Rata șomajului înregistrat din Ștefan Vodă (1,6%) este mai mică decât rata generală pe republică (2,3%). În perioada analizată acesta a înregistrat un trend negativ, reducându-se cu cca 0,2% anual.

Prin urmare, pe piața muncii din orașul Ștefan Vodă se atestă o situație mult mai favorabilă decât media pe republică.

Sistemul educațional și de instruire de toate nivelele din oraș, este reprezentat de 2 grădinițe, în care sunt antrenați 409 copii, o școală medie de cultură generală, 2 licee și o școală profesională care cuprind circa 1297 elevi. Corpul didactic este format din circa 173 educatoare și cadre didactice.

În exclusivitate toate instituțiile de învățământ dispun de capacități mai mari decât cele valorificate la moment, proporția medie a valorificării fiind de cca 60%. Cea mai valorificată este capacitatea liceului teoretic (cca 97%), iar cea mai puțin valorificată este a gimnaziului Dm. Cantemir (cca 40%).

Migrația. Una dintre principalele consecințe ale crizei socio-economice prin care trece Republica Moldova și comunitatea o constituie migrația internă și externă. Circa 2200 localnici sau circa 31 % din populația economic activă, inclusiv circa 900 femei, completează rândurilor băștinașilor, care pleacă frecvent la munci peste hotare.

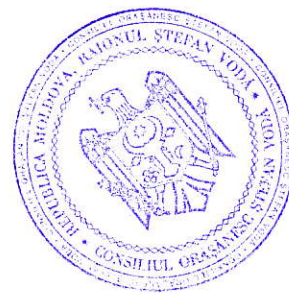
Bărbații activează în domeniul construcțiilor, femeile – în domeniul serviciilor de îngrijire a persoanelor în etate, munci agricole sezoniere, structuri de primire turistică (hoteluri, pensiuni rurale), etc.

Cele mai solicitate țări de plecare a migrantilor din orașul sunt:

Italia – circa 150 de persoane, inclusiv circa 80 femei;

Spania – circa 120 de persoane, inclusiv circa 60 femei;

Marea Britanie – circa 180 de persoane, inclusiv circa 60 femei;

Portugalia – circa 100 de persoane, inclusiv circa 50 femei;

Israel – circa 80 de persoane, inclusiv circa 20 femei;

Germania – circa 150 de persoane, inclusiv circa 70 femei; etc;

Irlanda – circa 100 de persoane, inclusiv circa 60 femei;

Franța – circa 80 de persoane, inclusiv circa 40 femei;

Federația Rusă – circa 700 de persoane, inclusiv circa 350 femei;

Ucraina – circa 150 de persoane, inclusiv circa 60 femei;

Statele Unite ale Americii – circa 120 de persoane, inclusiv 60 femei;

Canada – circa 100 de persoane, inclusiv circa 50 femei;

Alte țări din Europa Centrală și de Est – circa 150 de persoane, inclusiv 60 femei.

Pentru următorii 3-5 ani tendințele se vor păstra, iar numărul celor care vor pleca peste hotare va fi stabil, dar va depinde de situația socio-economică din țară.

Conform bazei de date a migranților menținută de primărie în alte localități din Republica Moldova locuiesc permanent circa 1000 băștinași din oraș.

Consecințele negative ale migrației pot fi observate în orice domeniu social-economic al orașului. În oraș sunt 178 **bătrâni singuratici** (58 bărbați, 120 femei), ai căror copii au plecat din oraș la munci peste hotare ori s-au stabilit în alte raioane ale Republicii Moldova. 28 din ei (inclusiv 10 de femei) necesită îngrijiri speciale.

În ultimii 5 ani din cauza migrației și a despărțirilor îndelungate 125 cupluri și-au desfăcut căsătoria, unii s-au căsătorit a doua oară deja în străinătate, alții au rămas fără adăpost și cămin familial.

Cu toate acestea migrația are și consecințe pozitive datorită faptului că multe familii supraviețuiesc anume datorită câștigurilor obținute la munci sezoniere sau a remitențelor expediate acasă de migranți. Astfel, peste 500 familii, sau 40 % din familiile din oraș supraviețuiesc din surse provenite de la munci peste hotare. Bani veniți de peste hotare sunt utilizați în exclusivitate pentru consum curent, întreținere copii la școală sau institut, reparație case, achitarea serviciilor comunale, a impozitelor și a altor plăți aferente. Doar 10 % din remitențe sunt orientate spre inițierea sau întreținerea unui business de familie.

Totodată, în ultimii 5 ani, câteva afaceri mici au fost deschise în localitate de către **migranți reveniți la baștină**. În oraș din banii câștigați peste hotare au fost inițiate afaceri de familie SRL PRO-CV, care se ocupă în domeniul comerțului cu ridicata și amănuntul, hoteluri și restaurante, aici sunt angajate 47 persoane, inclusiv 21 femei, SRL «Ecoaliment-prim» care se ocupă de creșterea produselor agricole, aici sunt angajate 25 persoane, inclusiv 3 femei.

În același timp, Primăria orașului Ștefan Vodă a întreprins un șir de măsuri pentru asigurarea gestionării eficiente a proceselor migraționale în scopul dezvoltării durabile a comunității, minimizarea efectelor nedorite ale migrației, reducerea migrației iregulare, ajustarea politicilor publice locale la strategiile naționale în domeniu.

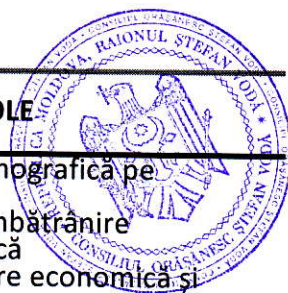
Prin dispoziția nr. 100 din 16 august 2017 Primarul orașului a numit o persoană responsabilă de coordonarea activităților specifice proceselor de migrație, care este viceprimarul localității și a instituit grupul local de lucru privind implementarea activităților din cadrul Proiectului "Migrație și Dezvoltare Locală" în componența a 9 bărbați și 6 femei și a revizuit componența grupului local de

inițiativă pentru planificarea locală și prioritizarea proiectului co-finanțat în cadrul MiDL (13 bărbați, 10 femei).

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Potențialul socio-uman	
<ul style="list-style-type: none"> Stabilizare a efectivului populației în ultimii 10 ani Structură pe sexe și vârste relativ favorabilă Populație adultă în proporție de 2/3 Spor natural al populației pozitiv în perioada 2007-2009 Morbiditate inferioară mediei pe republică 	<ul style="list-style-type: none"> Localitatea de dimensiuni mai mici decât media pe republică Recesiune demografică considerabilă (1992-2015) Tendențe de îmbătrânire demografică Spor natural negativ în ultimii 2 ani Rată mare a emigrației Mortalitate superioară mediei localităților urbane
Caracteristici ale grupurilor vulnerabile ale populației	
<ul style="list-style-type: none"> Se întreprind măsuri de sprijin a populației sărace Rată mică (5,4%) a persoanelor afectate de dezabilități Nu se atestă o discriminare directă (vizibilă) a persoanelor cu dezabilități Cazurile de violență domestică (înregistrate) nu sunt frecvente Conștientizarea de către APL a necesității susținerii grupurilor social vulnerabile ale populației 	<ul style="list-style-type: none"> Rata sărăciei excesivă (cca 45% din populația orașului) Sărăcia afectează preponderent vârstnicii Rata mare a copiilor afectați de sărăcie Există persoane cu dezabilități Dezabilitatea este mult mai specifică femeilor În oraș se manifestă unele cazuri de violență domestică Insuficiența mijloacelor (în special a celor financiare) necesare susținerii grupurilor social vulnerabile
Forța de muncă	
<ul style="list-style-type: none"> Rată de activitate mai mare decât cea pe republică Rata șomajului mai mică decât cea generală din mediul urban Reducerea continuă a ponderii populației ocupate în agricultură Creșterea ponderii populației ocupate în construcții 	<ul style="list-style-type: none"> Dinamică defavorabilă a efectivului populației active și a indicatorilor ocupaționali în perioada de 10 ani Pondere mică a populației ocupate în sfera productivă Pondere mare a populației ocupate în sectorul terțiar (comerț, prestări servicii) Număr mare de migranți neimplicați în dezvoltarea localității. Salariile mici care încurajează inactivitatea economică a populației Dependența mare a activităților din oraș de rezultatele activităților comerciale și cele agricole
Serviciile sociale	
<ul style="list-style-type: none"> În localitate există instituții educaționale, de cultură, agrement și sport Au existat proiecte de finanțare implementate în instituțiile educaționale Posibilități de atragere în învățământ a tinerilor din alte localități din raion Spital raional cu sediul în oraș Centrul de sănătate funcțional Sistemul asigurărilor medicale obligatorii cca 83,3% din populația în vârstă de 15 ani și peste 	<ul style="list-style-type: none"> Capacități nevalorificate în instituțiile de învățământ Dotarea insuficientă a instituțiilor educaționale cu echipament instructiv-didactic Casa de cultură necesită continuarea lucrărilor de reparație și construcția acoperișului șarpant Fondul local de susținere socială a populației insuficient pentru acoperirea solicitărilor Alocații și ajutoarele sociale sunt mici Numărul mare de pensionari Dificultăți de acces la instituțiile de menire socială (grădiniță, școală, spital, centru comunitar, etc.) în special pe timp de iarnă

OPORTUNITĂȚI	PERICOLE
<ul style="list-style-type: none"> • Configurarea unor politici demografice optime • Promovarea unor politici sociale echilibrate • Lansarea unor programe naționale de susținere a populației nevoiașe • Promovarea unor politici naționale de relansare economică • Accesarea unor fonduri extrabugetare necesare susținerii grupurilor social vulnerabile • Implicarea APC în soluționarea problemelor locale • Existența unor programe naționale de iradicare a sărăciei • Adoptarea unui pachet de legi privind echitatea de șanse și discriminare. • Programe guvernamentale și internaționale orientate spre includerea migrantilor în procesul de dezvoltare locală. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recesiune generală demografică pe republică • Tendințe generale de îmbătrânire demografică pe republică • Nivel redus de dezvoltare economică și socială • Sărăcie pregnantă la nivel de republică • Cererea mică de locuri de muncă în industrie determinată de nivelul subdezvoltat al industriei din republică • Impunerea principiilor austerie de configurare a bugetelor • Sume insuficiente alocate din buget pentru susținerea păturilor social vulnerabile • Nu se întreprind suficiente eforturi privind implementarea legilor care au în vizor discriminarea • Piața muncii din afara republicii din ce în ce mai accesibilă pentru cetățenii din republică

1-2. Sectorul economic al orașului Ștefan Vodă

Suprafața totală a orașului Ștefan Vodă este de 2276 ha, din acestea 1739 ha sunt terenuri cu destinație agricolă. Structura terenurilor cu destinație agricolă este reprezentată de terenuri arabile 1549 ha, culturi multianuale 73 ha, dintre care viile ocupă 51 ha, livezile 404 ha, pășuni și fânețe 485 ha. Spațiile verzi ocupă 768 ha: pădurile 732 ha, restul fiind fâșii de protecție și tufișuri. Terenul fondului apelor ocupă 433 ha, dintre care mlaștinile – 128 ha, iazurile – 39 ha. Terenurile alocate pentru construcții sunt de 272 ha.

Din datele statistice disponibile și informațiile culese în cadrul atelierului de lucru cu agenții economici se constată că:

La 01.01.2017, sectorul economic al orașului Ștefan Vodă a fost reprezentat de cca 1000 agenți economici, dintre care 80% sunt întreprinderi cu drept de persoane fizice, iar circa 20% din întreprinderi au fost întreprinderile cu drept de persoane juridice. Printre cele mai răspândite forme organizatorico-juridică ale activităților economice din localitate, au fost gospodăriile țărănești cu 32,8%, și întreprinderile individuale, cu 23,5% din numărul total de întreprinderi, la care se alătură și deținătorii de patentă cu cca 22,6%. Printre activitățile economice tradiționale persistă SRL-urile care dețin cca 11,2% din numărul subiecților economici cu drept de persoane juridice.

Tabelul 1. Agenții economici din or. Ștefan Vodă, după forma organizatorico-juridică (2014-2017)

Agenți economici	2014	2017	Dinamica 2014/2017
Total:	998		18,5%
Întreprinderi cu drept de persoane fizice, inclusiv:	788		8,1%
- întreprinderi individuale	235		62,1%
- gospodării țărănești	327		1,6%
- patentă	226		-13,7%
Întreprinderi cu drept de persoane juridice, inclusiv:	210		85,8%
- societăți pe acțiuni	11		57,1%
- societăți cu răspundere limitată	112		154,5%

Agenți economici	2014	2017	Dinamica 2014/2017
- cooperative	16		0,0%
- întreprinderi de stat	10		11,1%
- întreprinderi municipale	2		-33,3%
- asociații de gospodării țărănești	-		
Uniuni de întreprinderi (necomerciale)	1		0,0%
Instituții și organizații neguvernamentale	58		75,8%

Sursa: Primăria orașului Ștefan Vodă

Datele statistice atestă că indicatorii activității economice a populației din Ștefan Vodă sunt peste indicatorii similari pe republică. Astfel, rata generală a activității economice în Ștefan Vodă (53,7%) a fost mult mai mare decât media pe republică (41,6%), depășind astfel și rata generală de activitate înregistrată în mediul urban din republică (47,2%). Și rata de ocupare a populației din localitate este mai mare decât per ansamblu pe republică (52,0% față de 38,5%). Această situație vorbește despre o funcționalitate mai mare a economiei locale, comparativ cu situația din celelalte orașe din republică. Această situație este determinată în mare parte de o angajare mare în cadrul instituțiilor bugetare. Datele pe angajarea în sectorul real al economiei sunt contradictorii. Rata șomajului înregistrat din Ștefan Vodă (1,6%) este mai mică decât rata generală pe republică (2,3%). În perioada 2014-2017 acesta a înregistrat un trend negativ, reducându-se cu cca 0,2% anual.

Cea mai mare parte a populației din localitate face comerț cca 24% din populația ocupată. În construcții sunt ocupate cca 18% din populația orașului. Ocuparea în activitățile tradiționale – agricultura și industrie este de circa 12%.

Tabelul 2. Ocuparea populației după activități economice (2014-2017)

	2014	2017	Structura	Dinamica 2014/2017
Total, inclusiv:	998		100,0%	17,6%
Agricultură, silvicultură, economia vânatului, pescuit	327		32,8%	0,3%
Industria extractivă, de prelucrare	11		1,1%	
Construcții și tranzacții imobiliare	5		0,5%	25,0%
Comerț cu ridicata și amănuntul, hoteluri și restaurante	25		2,5%	19,0%
Transport și comunicații	5		0,5%	150,0%
Administrație publică; învățământ; sănătate și asistența socială	14		1,4%	40,0%
Alte tipuri de activități	611		61,2%	28,4%

Sursa: Primăria orașului Ștefan Vodă

Industria din oraș este reprezentată destul de slab, numărul agenților economici care activează în domeniul industriei reprezentând numai 1.1% din întreprinderile din oraș. La propriu toate întreprinderile industriale fac parte din industria de prelucrare, acestea profilându-se pe prelucrarea alimentară.

Printre cei mai reprezentativi agenți economici din oraș sunt:

Tabelul 3. Principalii agenți economici din localitate

Denumirea	Domeniul	Nr. angajați	Impozite în bugetul local, mii lei
SRL „Ștefan Vodă-Gaz”	energetică	251	1264,9
SRL „Ghenven-Service”	industria prelucrătoare	16	2,3
SA „Drumuri Ștefan Vodă”	construcții	55	43,1
SRL „Ghelius”	farmaceutică	14	13,5
Î. M. „Direcția de Producție „Apă-Canal” din or. Ștefan Vodă”	gospodărie comunală	60	121,0
SA „BTA-7”	transport	58	19,0
SRL „Bercut”	comerț	7	3,5
SRL „Medbioproduct”	comerț	19	6,9
SA „Zidarul”	construcții	34	27,3
SRL „Clavdibar”	comerț	14	16,1
Î.M. „Rețelele Termice Ștefan Vodă”	gospodărie comunală	8	45,0

Sursa: rapoartele financiare (Direcția pentru statistică Ștefan Vodă)

Deși marea parte a întreprinderilor prelucrătoare realizează activități conexe cu cele agricole, agricultura din oraș nu are o pondere semnificativă în economia orașului.

În oraș sunt deschise 4 filiale a băncilor Moldova Agroindbank, Victoriabank, Moldinconbank și FinComBanc, ceea ce satisface pe deplin cererea de credite pentru economia orașului și susținerea mediului de afaceri.

Reteaua de drumuri. Lungimea totală a drumurilor este de 34,2 km, dintre care 30,68 km sunt drumuri locale și 3,52 km drumuri de nivel raional. Din totalul lor, 17,8 km sau 52 % sunt acoperite cu asfalt, 8,21 km sau 26,8 % sînt pietruite, și 7,55 km sau 24,6 % sînt drumuri de pămînt. Starea drumurilor este una dintre problemele de bază care afectează activitatea economică în oraș.

Orașul nu dispune de cale ferată și aeroport.

Transport și comunicații. Transportul de călători pe teritoriul orașului este asigurat de către SA „BTA” - 7” și de serviciul local de taxi. În localitate sînt două rute de autobuz.

Fondul locativ și condițiile de trai. În anul 2014 populația orașului a fost localizată în 5229 de case sau apartamente, cu o suprafață de cca 293646 m², ceea ce rezultă un număr mediu de cca 3,1 persoane per casă/apartament, sau unei persoane i-a revenit în mediu o suprafață totală de 18,4 m² din care 11,9 m² de suprafață locativă.

O reflecție asupra stării fondului locativ pune în evidență o stare moderat satisfăcătoare. Mai mult de jumătate din locuințe sunt conectate la rețeaua de gaze naturale. Destul de deplorabilă pare să fie situația de conectare la rețeaua de canalizare (cca 33,6% dintre case și locuințe), în timp ce la rețeaua de furnizare centralizată a apei sunt branșate cca 98 % din gospodării.

Constatări:

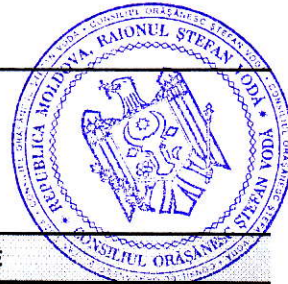
Orașul are o economie slab diversificată, cu o activitate predominantă a comerțului determinată de poziția geografică apropiată de graniță, dar și de condițiile generale pe țară de desfășurare a activității economice. Deși are un grad de ocupare mai mare decît în mediu pe republică principalul angajator este statul prin instituțiile bugetare și instituțiile din subordinea autorităților publice locale. Agenții economici în marea lor majoritate activează pe propriile cunoștințe și propriul risc. Asocierea în clustere economice și promovare în comun a afacerilor este mai puțin caracteristic mediului de afaceri local. Economia orașului are însă un potențial relativ mare de dezvoltare. Domeniul economic care ar putea fi dezvoltat este cel de prelucrare a producției agricole. În acest sens sunt disponibile

spații industriale și terenuri. De asemenea, în oraș a existat o tradiție de creștere și prelucrare a plantelor medicinale și etero-oleaginoase, care este un domeniu de perspectivă de dezvoltare. Un factor în dinamizarea activității economice în oraș este o mai mare implicare a primăriei în medierea, interacționarea mai activă între agenții economici și crearea condițiilor de promovare a activităților economice din oraș.

Prin urmare, analiza SWOT privind situația sectorului economic din orașul Ștefan Vodă, a pus în evidență următoarele aspecte favorabile și defavorabile, care vin să influențeze pozitiv sau negativ situația social-economică din localitate:

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Sectorul economic	
<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea geografică favorabilă (lângă traseul național, și aproape de centrele economice din Ucraina) • Există întreprinderi din sectorul secundar • Există tradiții privind activitatea industrială • spații industriale și terenuri disponibile pentru afaceri 	<ul style="list-style-type: none"> • Sector real al economiei din localitate este subdezvoltat • În localitate nu există o viziune clară asupra căilor de depășire a crizelor economice care se manifestă • Dependența mare a sectorului real de piață externă • Activitățile economice din localitate nu au o extindere prea mare după limitele raionului • Sistem de creditare defectuos • Deficit/insuficiență de resurse energetice locale • Prețurile mari la materiile prime • Nu există nod de cale ferată
Infrastructura locală	
<ul style="list-style-type: none"> • prezența sistemului de asigurare cu gaz natural al gospodăriilor și instituțiilor publice. • prezența rețelei de încălzire a instituțiilor publice. • existența utilităților și serviciilor publice. 	<ul style="list-style-type: none"> • grad înalt de uzură a sistemului de iluminare publică. • capacitatea stației de epurare cu un volum de 250 m³/zi nu corespunde necesităților urbei. • necesitatea reconstruirii stației orașenești de epurare a apelor reziduale. • costuri mari de încălzire a unităților publice. • Întreprinderea Municipală „Rețelele Termice Ștefan Vodă” este lichidată.
<ul style="list-style-type: none"> • sistemul de apeduct este modernizat. • cu apă potabilă sunt aprovizionați toți locuitorii orașului Ștefan Vodă. • rețeaua de electricitate în stare satisfăcătoare. • existența unei gunoiști autorizate. • Întreprinderea Municipală „Direcția de Producție „Apă-Canal” din or. Ștefan 	<ul style="list-style-type: none"> • grad înalt de uzură a rețelei de canalizare în instituțiile publice. • Circa 65 % din rețeaua de drumuri locale și trotuare nu sînt reparate; • sectorul caselor individuale de locuit nu este conectat în întregime la sistemul central de canalizare.

<p>Vodă”, responsabilă de salubritate, este dotată cu echipamentul necesar.</p> <ul style="list-style-type: none">• așezare geografică favorabilă.• statut de centru raional.	
<p>OPORTUNITĂȚI</p>	<p>PERICOLE</p>
<ul style="list-style-type: none">• Existența unor fonduri naționale și internaționale dedicate reabilitării infrastructurii• Existența unor programe naționale de redresare economică• Activitatea bancară favorabilă ar putea avantaja afacerile locale• Exploatarea mai optimă a remitențelor cetățenilor în favoarea dezvoltării afacerilor locale• Investiții și susținere guvernamentală în vederea extinderii unor afaceri strategice în localitate• Convenții internaționale de export, capabile să extindă piața de desfacere	<ul style="list-style-type: none">• Sistemul de dobânzi practicat de băncile naționale nu permit exploatarea pe deplin a creditării• Efecte ale crizei economice și financiare mondiale, precum și a celei statele• Instabilitatea valutară din republică• Manifestări intense ale proceselor inflaționiste pe piața financiară internă (republicană)• Instabilitatea valutară din exterior• Prețuri mari la purtătorii energetici importați din afara republicii• Piața muncii din afara republicii din ce în ce mai accesibilă pentru cetățenii din republică

1-3. Starea mediului ambiant

Resursele naturale

Clima. Fiind amplasat în sudul republicii orașul Ștefan Vodă dispune de o climă specifică teritoriului acesteia. Astfel, Republica Moldova are o climă temperat-continentală, climă ce se formează ca urmare a poziției țării la distanță aproximativ egală de la ecuator și Polul Nord. Caracterul moderat al climei este cauzat de așezarea țării în regiunea de interferență a maselor de aer atlantice, temperat continentale din estul Europei și a celor tropicale din sud. În perioada de iarnă pot pătrunde și masele arctice de aer, care provoacă geruri aspre, cum a avut loc, de exemplu, în iarna anilor 2008-2009.

Radiația solară, dinamica maselor de aer și relieful formează o climă cu ierni relativ blânde și cu puțină zăpadă, cu veri lungi, călduroase și cu umiditate redusă.

Temperatura medie a aerului este 9 °C. Minimul absolut al temperaturii revine lunilor ianuarie-februarie (25-27 °C sub zero) și maximul – lunii iulie (+36 °C). Valorile temperaturilor medii anuale alcătuiesc 7,8° C în Nord (Briceni), 9,5°C în Centru (Chișinău) și 10,0°C în Sud (Cahul).

Precipitațiile medii anuale variază de la 617 mm în Nord (Briceni) și sub 500 mm în sud-est.

Resurse naturale. Orașul Ștefan Vodă face parte din regiunea câmpiei de stepă a teraselor Nistrului inferior, și dispune de resurse naturale limitate. Activitatea antropologică în localitate are o influență puternică asupra mediului ambiant. Resursele minerale în localitate sunt modeste (piatră, nisip, lut)

Resursele acvatice includ resursele, lacurilor de acumulare a apei, precum și a straturilor freatice subterane. Sursele de alimentare cu apă potabilă includ 17 fântâni arteziene. Controlul calității apei este efectuat lunar. În localitate este funcționabil sistemul local purificare a apelor reziduale cu un volum de 250 m³ pe zi și exploatată rețea orășenească de canalizare centralizată.

Vegetația. În zona de stepă, pe lângă vegetația de stepă, se întâlnește și vegetația de pădure. Esențele cele mai frecvente sunt cele gorun, uneori în asociație cu fagul, un arbore tipic pentru Europa de Vest și Europa Centrală. În văile râurilor se întâlnesc păduri de luncă, cunoscute sub numele de zăvoaie, compuse din arbori iubitori de umezeală (sălcii, plop ș.a.).

Lumea animală În regiunile de stepă sunt caracteristice unele rozătoare: șoarecele de câmp, hârciogul, iepurele, popândăul, dintre păsări: ciocârlia, prepelița, potârnichea, mai rar, dropia. Tot în stepe se întâlnesc și unele animale de pădure: bursucul și vulpea.

În lacuri și bălți există găște și rațe sălbatice, berze, lebede, bătlani, în lunca Prutului de Jos, mai rar, și pelicani. În râuri și lacuri se întâlnesc așa pești ca crapul, carasul, știuca, șalăul, somonul, plătica ș.a. Reptilele sunt reprezentate prin șopârle, vipere, șerpi de casă.

Solurile principale sunt cernoziomurile obișnuite, carbonatice și sudice. Relieful este moderat fragmentat. Solurile se caracterizează printr-o fertilitate bună și medie și se recomandă pentru soiuri prețioase de viță de vie de tipul Cabernet, Moldova și altele, cereale păioase de toamnă, livezi de sămburoase, pajiști etc. Irigarea terenurilor reprezintă principala măsură pentru intensificarea agriculturii în această zonă. Factorii restrictivi principali ai capacității productive a solurilor Zonei de Sud sunt: seceta, eroziunea, solonețizarea, salinizarea și compactarea, dehumificarea etc.

Resursele funciare. Suprafața totală a orașului Ștefan Vodă este de 2276 ha, din acestea 1739 ha sunt terenuri cu destinație agricolă. Structura terenurilor cu destinație agricolă este reprezentată de terenuri arabile 1549 ha, culturi multianuale 73 ha, dintre care viile ocupă 51 ha, livezile 404 ha, pășuni și fânețe 485 ha. Spațiile verzi ocupă 768 ha: pădurile 732 ha, restul fiind fâșii de protecție și tufișuri.

Terenul fondului apelor ocupă 433 ha, dintre care mlaștinile – 128 ha, iazurile – 39 ha.

Terenurile alocate pentru construcții sunt de 272 ha.

Poluarea mediului

Ritmul rapid al schimbărilor climatice regionale reprezintă una dintre marile amenințări la adresa dezvoltării durabile și constituie una dintre cele mai mari probleme de mediu, cu consecințe negative asupra economiei naționale, ținând cont de orientarea agrară a Republicii Moldova.

Emisiile de gaze cu efect de seră (GES) reprezintă un pericol major pentru atmosferă. Datele statistice prezentate în Raportul Național de Inventariere al RM de către Oficiul "Schimbarea Climei" (Ministerului Mediului) denotă, că emisiile totale de GES cu efect direct, exprimat în echivalentul CO₂, s-au diminuat în această perioadă (2005) cu circa 68% față de anul de referință (1990).

Schimbările climatice din Republica Moldova se încadrează în tendința globală de încălzire, având însă particularități regionale legate de poziția pe glob (în partea sud-estică a Europei) și de caracterul reliefului accidentat. Aceste schimbări includ evoluția principalilor parametri climatici (temperatură, precipitații, regimul vânturilor etc.), existența unor fenomene extreme etc.

Calamitățile naturale și dezastrele

Teritoriul Moldovei prin amplasarea geografică și particularitățile naturale este afectat mai frecvent de următoarele hazarduri: cutremure de pământ, alunecări de teren, inundații, ploii torențiale însoțite uneori de grindină și furtuni puternice, temperaturi caniculare de lungă durată vara ori prea scăzute iarna, secete, ninsori abundente, înghețuri timpurii de toamnă ori tardive de primăvară, cazuri de formare excesivă a chiciurii, epidemii, epizootii și invazii.

Situat în sudul republicii orașul Ștefan Vodă este supus unor riscuri mari/medii de a fi afectat de toate categoriile calamităților specifice republicii.

Urmărind evoluția unor calamități naturale, care s-au manifestat în oraș, în perioada 1998-2017, se poate vorbi de o intensitate mai mare a ploilor torențiale, care au fost însoțite de alunecări de teren, și care au cauzat în perioada analizată prejudicii echivalente a cca 4% din bugetul local al anului 2010. O manifestare defavorabilă, prezentă în partea de sud a republicii sunt secetele, care se resimt mai amplu decât în celelalte regiuni.

Ținând cont de starea mediului ambiant din oraș, analiza SWOT a pus în evidență următoarele aspecte favorabile și defavorabile, care vin să influențeze pozitiv sau negativ situația din localitate:

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Clima temperat-continentală • Dezvoltarea industrială nu afectează puternic mediul ambiant • Procesul de gazificare a redus nivelul emisiilor • În oraș nu există zone de extracție • Există capacități de intervenție în caz de calamități și dezastre • Preocupări ale APL privind problemele de mediu • Eforturi ale autorităților locale de aplicare riguroasă a legislației privind protecția mediului 	<ul style="list-style-type: none"> • Nu este reconstruit sistemul de epurare a apelor reziduale • Existența unor gunoiști neautorizate/spontane. • Apele freatice afectate de apele reziduale degajate în sol • Conștiința ecologică a populației încă precară – indiferența populației • Prețul mare la gaze a determinat repunerea în funcțiune a sobelor încălzite inclusiv cu biomase • Rugurile de primăvară și toamnă sporesc emisiile de dioxid de carbon în atmosferă • Orașul este intersectat de traseul național centru - sud-est. • Există zone afectate de alunecări de teren • Pante mari pe care este amplasată localitatea • Prejudicii mari comportate de calamitățile naturale
OPORTUNITĂȚI	PERICOLE
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor politici naționale de mediu • Existența unor fonduri care pot fi accesate pentru probleme de mediu • Numărul mare de ONG-uri profilate pe probleme de mediu • O situație generală favorabilă la nivel național 	<ul style="list-style-type: none"> • Manifestări ale diverselor calamități naturale • Poluarea aerului la nivel național • Secetele pun în pericol culturile agricole • Afectarea florei și faunei: dispariția unor specii de floră și faună • Schimbări ale climei globale • Extinderea tehnologiilor de ambalare în polimeri și plastic

1-4. Capacitate instituțională

Fiind o unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi, primăriei (primarului) îi revine următoarele atribuții de bază:

- Asigurarea executării deciziilor consiliului local;
- Asigurarea, funcționării normelor legale (Constituției, legilor și altor acte normative) în limitele teritoriului administrat;
- Asigurarea ordinii publice și a protecției civile;
- Organizarea unor întruniri locale, în scopul consultării populației în problemele locale de interes deosebit;
- Asigură desfășurarea alegerilor și întrunirilor locale;

Primăria or. Stefan Vodă dispune de un sediu propriu, clădire cu 3 etaje, situată în centrul orașului. Starea clădirii primăriei, construită în anul 1982, este destul de acceptabilă. Suprafața totală a primăriei este de 370 m², ceea ce rezultă o suprafață medie de cca 11,5 m² per angajat. Gradul de satisfacție față de suprafața sediului a fost evaluat de către personalul primăriei cu 4 puncte pe scara de 5 puncte. Încăperile din interior în care își are sediul primăria sunt și ele într-o stare destul de bună, deși mobilierul din primărie este destul de vechi.

Personalul primăriei numără 21 de angajați, nefiind personal suficient, sunt angajate suplimentar față de prevederile organigramei.

În aparatul primăriei distribuția după sexe este echilibrată. În structura pe vârste se evidențiază persoanele care au depășit 45 de ani, ale căror pondere este de cca 42%, urmate de personalul cu vârsta cuprinsă între 35 și 45 ani, care reprezintă ceva mai mult de 1/4 din personalul primăriei. Personalului tânăr cu vârsta până la 35 ani deține o pondere de cca 28%.

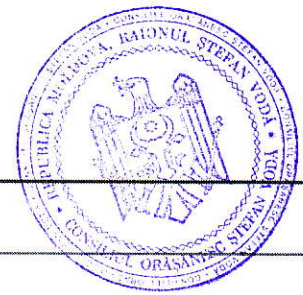
Primăria dispune de adrese e-mail și o pagină WEB bine structurată cu adresa <http://www.primariastefanvodă.md/>. Primăria este conectată la internet prin conectare hard de tip MaxFiber. Toodată, angajații primăriei dispun de adrese e-mail, încât accesibilitatea acestora prin poșta electronică este destul de acceptabilă. Primăria Stefan Vodă a fost destul de abilă în elaborarea și promovarea unor proiecte de finanțare externă.

În aceste împrejurări analiza SWOT include:

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">• în primărie se resimte o atmosferă destul de amiabilă• primăria este caracterizată de un indice al capacității de administrare superior celui mediu pe localitățile pentru care a fost calculat acest indice• primăria dispune de abilități sporite în elaborarea proiectelor investiționale• eforturi ale autorităților locale de aplicare riguroasă a legislației în vigoare• primăria dispune de pagină Internet și pagină pe rețea de socializare facebook (FB)• se realizează actualizarea periodică a organigramei primăriei• existența procedurilor ce reglementează fluxul de documente în instituție• existența la nivelul instituției a unei strategii de dezvoltare a capacității de administrare• existența la nivelul localității a unei strategii de dezvoltare social-economică• existența unui program de contabilitate și salarii• existența unui cadru legal coerent și stabil privind liberul acces la informația de interes public și transparența actului administrativ	<ul style="list-style-type: none">• Numărul insuficient de funcționari în primărie• personal demotivat prin salarii, respectiv posibilități reduse de motivare financiară a personalului• rezistența la schimbare manifestată de o parte din personal• unele deficiențe privind mecanismul de elaborare a politicilor la nivel de primărie• resurse financiare insuficiente necesare promovării programelor inițiate de primărie• sarcini suplimentare peste cele prevăzute în fișa postului datorită insuficienței personalului din instituție• fonduri limitate alocate formării continue a funcționarilor publici• dificultăți legate de aplicarea curentă a noilor acte normative datorită multitudinii și complexității acestora• inexistența unui compartiment de informatizare• resurse financiare insuficiente pentru informatizarea administrației publice locale• lipsă de interes a cetățenilor în a se implica activ în procesul de luare a deciziei la nivel local

OPORTUNITĂȚI	PERICOLE
<ul style="list-style-type: none">• posibilități de accesare a unor fonduri externe destinate în mod special modernizării administrației publice• lucrări de cadastru imobiliar intravilan și extravilan, realizare PUG• dezvoltarea unor legături puternice între consiliul raional și autoritățile locale• posibilități de instruire a personalului prin agenții de formare profesională	<ul style="list-style-type: none">• inerția unor funcționari publici.• inerție mare privind implicarea factorilor responsabili dar și a comunității în programele de dezvoltare• fluctuația funcționarilor publici - datorită salariilor mici personalul bine pregătit este tentat să caute locuri de muncă în sectorul privat• schimbări legislative prea frecvente pentru a fi asimilate eficient• Instabilitate politică în republică

2. CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI

Viziunea

Reieșind din premisele și necesitățile identificate în cadrul diagnozei socio-economice a orașului și având la bază tendințele de dezvoltare demografică, social-economică, a utilităților și serviciilor publice, viziunea strategică de dezvoltare a orașului Stefan Vodă pentru perioada 2018-2022 este următoarea:

„Stefan Vodă — oraș prosper cu un nivel sporit al satisfacerii necesităților vitale și spirituale ale membrilor comunității”

și reprezintă sinteza misiunii, valorilor, obiectivelor strategice, specifice și a acțiunilor necesare pentru implementare în următorii cinci ani.

Misiunea

Pentru realizarea Viziunii orașului Stefan Vodă, misiunea comunității și a autorităților publice locale este:

Nivel înalt al dezvoltării economice și sociale a orașului prin crearea condițiilor optime pentru activitate în scopul satisfacerii necesităților vitale și spirituale ale comunității.

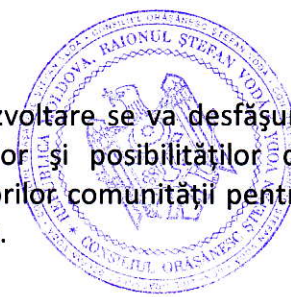
Valorile comunității

Realizarea viziunii și misiunii va fi asigurată de acceptarea de către fiecare cetățean al comunității a unui sistem de valori care vor deveni norme de conduită și atitudine general acceptate în următorii cinci ani. Acest sistem este compus din următoarele valori:

interesul comunitar	comunitatea ar trebui să fie preocupată de obținerea unui succes în activitățile curente, și să-și dea toți interesul în această privință;
bunătatea	lumea ar trebui să facă numai lucruri bune;
solidaritate	membrii comunității trebuie să se susțină unii pe alții în soluționarea problemelor;
toleranța	activitățile APL ar trebui să fie vizibile și tratate pe înțelesul tuturor;
responsabilitatea	este valoarea care va asigura dezvoltarea în toate domeniile, care va fi asigurată prin asumarea de către responsabilii de implementare a obligațiilor de a efectua acțiunile până la sfârșit cu asumarea răspunderii pentru consecințe;
optimism	chiar dacă se află într-o situație deplorabilă, membrii comunității nu disperă;
obiectivitate	ar trebui să fim obiectivi în toate (să ne estimăm obiectiv situația și puterile);
mândrie națională	suntem mândri că ne-am născut în Moldova;
patriotism	cetățenii trebuie să manifeste sentimentul de dragoste și devotament față de patrie și popor;
activism civic	ar trebui să se pună accentul mai mult de fapte decât pe vorbe;

transparență

activitatea în privința implementării strategiei de dezvoltare se va desfășura fiind permanent îndreptată spre maximizarea căilor și posibilităților de informare reciprocă a factorilor de decizie și a membrilor comunității pentru asigurarea clarității și înțelegerii procesului în derulare.

Obiectivele Strategice

În cadrul discuțiilor desfășurate la atelierele de lucru cu focus-grupurile de cetățeni, au fost atinse mai multe **aspecte critice ale dezvoltării** socio-economice ale orașului Ștefan Vodă, și anume:

1. Lipsa unor iarmaroace cu desfacerea de produse agricole autohtone.
2. Lipsa unui parc industrial, realizat prin parteneriat public-privat.
3. Oportunități nefolosite oferite de vama comună moldo-ucraineană.
4. Lipsa unor mecanisme de atragere în localitate și de garantare a investițiilor migrantilor în localitate.
5. Lipsa unui tractor pentru amenajarea teritoriului, a cimiterului, curățirea zăpezii etc.
6. Lipsa unei toaleta obștești.
7. Lipsa unui sistem centralizat de canalizare.
8. Drumurile de acces la instituțiile publice sunt deteriorate și nu sunt accesibile pentru persoanele cu dizabilități.
9. Lipsește un complex sportiv dezvoltat. Lipsesc terenuri sportive amenajate pentru basket, fotbal, tenis de câmp.
10. Nu toate zonele de agrement din oraș (parc, scuar etc.) sunt amenajate cu scaune, trotuarele sunt deteriorate, lipsește iluminarea.
11. Parcul "Ion Palancean" din preajma lacului orășenesc necesită a fi amenajat, create servicii de agrement, cultural-sportive, cale pietonală.
12. Parcul vechi de lângă cinematograful necesită a fi amenajat.
13. Număr redus al gospodăriilor care au contract de prestări servicii de salubritate.
14. Lipsa materialului de foc pentru pensionari, invalizi. Transportul este scump.
15. Clubul seniorilor necesită mobilier și alte condiții pentru activitate.
16. Lipsa unui centru de consultații juridice gratuite pentru persoanele în etate și din categoriile social-vulnerabile.
17. Lipsa unui centru de plasament temporar pentru personale în etate și cu dizabilități.
18. Se simte nevoia de cărucioare pentru invalizi. Aceste care sunt se deteriorează repede.
19. Sunt mulți bolnavi la pat și este nevoie de îngrijire permanentă.
20. La cantina socială gestionată de un agent economic privat mâncarea este necalitativă.
21. Nu există un magazin pentru veteran și invalizi.
22. Serviciile comunale sunt scumpe. Nu există un sistem de înlesniri la plățile comunale pentru pensionari și cu dizabilități.
23. Nu toate instituțiile publice sunt amenajate cu pante corespunzătoare necesităților persoanelor cu dizabilități locomotorii.
24. În localitate nu există o asociație a persoanelor cu dizabilități.
25. Lipsesc condițiile necesare pentru odihna culturală organizată a tinerilor, adolescenților.
26. Sunt puține asociații obștești ale tinerilor, activitatea lor nu este cunoscută pe larg.
27. Lipsește un centru pentru tineret cu activități extrașcolare și de voluntariat.
28. În fosta pepinieră sau în parcul vechi ar putea fi amenajată o estradă de vară.

29. La școala primară este necesară schimbarea geamurilor, ușilor, conservarea termică, amenajarea teritoriului din jurul școlii.
30. Drumul de acces spre școala primară, pe o lungime de 600 m, este deteriorat în proporție de 80-90 la sută. Problemă similară atestată și spre grădinița nr. 2.
31. Lipsa veceurilor publice.
32. Lipsa apei calde la grădinița nr. 2, în care sînt întreținuți 157 de copii. Acoperișul curge.
33. La grădinița nr. 3 necesită reparație drumul interior spre blocul alimentar.
34. Sistemul de iluminare publică în unele sectoare ale orașului n-a fost reparat de circa 40 de ani și nu corespunde cerințelor actuale.
35. Liceul teoretic nu are un teren sport amenajat conform normelor în vigoare.
36. Terenul aferent Casei de cultură poate fi amenajat într-un centru de agrement și ocupații recreative pentru copiii cu cerințe speciale.
37. Lipsa echipamentului de sonorizare pentru organizarea unei discoteci pentru tineri.
38. Este nevoie de o clasă pentru pregătirea copiilor către grădiniță.

Pentru realizarea Viziunii strategice activitățile tuturor factorilor implicați în procesul de dezvoltare locală vor fi orientate spre atingerea a **cinci obiective strategice**:

- 1-1 Valorificarea potențialului și resurselor locale pentru diversificarea economiei orașului, creșterea atractivității investiționale și dezvoltarea mediului de afaceri local.**
- 1-2 Dezvoltarea infrastructurii urbane și asigurarea accesului nelimitat al tuturor cetățenilor în această infrastructură.**
- 1-3 Valorificarea deplină a potențialului uman pozitiv, specific locuitorilor din Ștefan Vodă, inclusiv al migranților.**
- 1-4 Asigurarea întreținerii instituțiilor educaționale, culturale, a caselor-bloc locative, etc.**
- 1-5 Perfecționarea activității APL, asigurării unui management administrativ eficient și transparent, axat pe nevoile cetățenilor.**

3. CADRUL OPERAȚIONAL AL STRATEGIEI

În cadrul dialogurilor în faza de documentare și a celor desfășurate la Atelierele de planificare strategică au fost discutate mai multe aspecte critice ale dezvoltării socio-economice ale localității. După analiza efectuată a necesităților și priorităților de dezvoltare a localității, având drept punct de reper Viziunea Strategică de Dezvoltare și Misiunea autorităților publice locale și a partenerilor locali de dezvoltare, pe lângă Obiective Strategice de dezvoltare a localității, pentru perioada următorilor 5 ani, au fost identificate programe și proiecte/acțiuni necesare de realizat.

- 1-1. Obiectiv Strategic 1: Valorificarea potențialului și resurselor locale pentru diversificarea economiei orașului, creșterea atractivității investiționale și dezvoltarea mediului de afaceri local**
-

Obiective specifice:

- 1-1. Valorificarea potențialului economic și creșterea atractivității investiționale a orașului.
- 1-2. Extinderea serviciilor sociale integrate și dezvoltarea antreprenoriatului social.
- 1-3. Reprofilarea și punerea în funcțiune a întreprinderilor și folosirea spațiilor neutilizate.
- 1-4. Perfecționarea procesului de planificare și gestionare a finanțelor publice locale.
- 1-5. Atragerea investițiilor interne și externe.
- 1-6. Modernizarea sistemului de comerț și de prestări servicii în oraș.
- 1-7. Elaborarea și implementarea unui program complex în domeniul turismului rural, culturii, sportului, amenajării zonelor de agrement.
- 1-8. Crearea și dezvoltarea parcului industrial / filială a ZEL.

1-2. Obiectiv Strategic 2: Dezvoltarea infrastructurii urbane și asigurarea accesului nelimitat al tuturor cetățenilor în această infrastructură.

Obiective specifice:

- 2-1. Îmbunătățirea aspectului orașului.
- 2-2. Perfecționarea infrastructurii gestionării deșeurilor solide și lichide.
- 2-3. Asigurarea respectării normelor sanitaro-igienice și ecologice.
- 2-4. Asigurarea ordinii publice și a protecției civile.

1-3. Obiectiv Strategic 3: Valorificarea deplină a potențialului uman pozitiv, specific locuitorilor din Ștefan Vodă, inclusiv al migranților.

Obiective specifice:

- 3-1. Stabilirea unor mecanisme și condiții eficiente pentru funcționarea sistemului educativ-informațional (tineret, copii, bătrâni etc.).
- 3-2. Sensibilizarea populației prin asigurarea dezvoltării mass-mediei locale (TV, radio, presa).
- 3-3. Educarea continuă a culturii civice a populației.
- 3-4. Asigurarea contactului permanent cu locuitori plecați la muncă peste hotare, în vederea facilitării revenirii lor acasă sau/și investirii în localitatea de baștină.
- 3-5. Dezvoltarea Asociației Băștinașilor din Ștefan Vodă ca o "diasporă locală" puternică și implicată în renașterea orașului.

1-4. Obiectiv Strategic 4: Asigurarea întreținerii instituțiilor educaționale, culturale, a caselor-bloc locative, etc.

Obiective specifice:

- 4.1 Inițierea și executarea unui Program complex de întreținere a edificiilor, instituțiilor educaționale, culturale și a caselor-bloc locative.
- 4.2 Informarea populației privind importanța asocierii în condominiu pentru soluționarea problemelor locative.
- 4.3 Instruirea conducătorilor instituțiilor și organizațiilor existente în domeniul managementului organizațional și financiar.
- 4.4 Sensibilizarea și mobilizarea populației în soluționarea problemelor ce țin de întreținerea instituțiilor publice.
- 4.5 Monitorizarea activității și informarea populației referitor la nivelul de soluționare a problemelor.

1-5. Obiectiv Strategic 5: Perfecționarea activității APL, asigurării unui management administrativ eficient și transparent axat pe nevoile cetățenilor.

Obiective specifice:

- 5-1. Creșterea nivelului profesional al specialiștilor primăriei.
- 5-2. Sporirea în perioada 2018-2022 a nivelului de pregătire profesională a consilierilor și conducătorilor instituțiilor publice din localitate.
- 5-3. Consolidarea până la finele anului 2018 a bazei fiscale și perfecționarea sistemului de evidență și control a procesului fiscal local.
- 5-4. Crearea unor mecanisme pentru responsabilizarea APL în fața locuitorilor comunității și sporirea transparenței în activitatea primarului și consiliului Local.

Planificarea acțiunilor/proiectelor este etapa la care Strategia este desfășurată prin/în acțiuni concrete. Astfel, pentru fiecare problemă strategică vor fi identificate acele acțiuni care vor contribui la realizarea programelor și politicilor/obiectivelor identificate. La ceastă etapă sunt exploatate toate elementele unui proces de planificare strategică.

PROGRAME	PROIECTE/AȚIUNI
Obiectiv Strategic 1: Valorificarea potențialului și resurselor locale pentru diversificarea economiei orașului, creșterea atractivității investiționale și dezvoltarea mediului de afaceri local	
1-1. Valorificarea potențialului economic și creșterea atractivității investiționale a orașului	<p>1-1.1. Monitorizarea, de către grupul de planificare, a activităților de susținere a afacerilor în or. Ștefan Vodă.</p> <p>1-1.2. Elaborarea și actualizare permanentă a studiului potențialului uman și a forței de muncă din oraș.</p> <p>1-1.3. Susținerea pregătirii profesionale continue a membrilor comunității prin recalificarea profesională a doritorilor pe domeniul afacerilor în cadrul Incubatorului de Afaceri Ștefan Vodă sau alte structuri de recalificare</p> <p>1-1.4. Examinarea posibilităților de atragere a surselor financiare suplimentare în scopul implementării proiectelor investiționale.</p> <p>1-1.5. Încurajarea agenților economici prin desfășurarea concursului „Omul de afaceri al anului”.</p> <p>1-1.6. Evaluarea necesităților și extinderea, după caz, a pregătirii profesionale a membrilor comunității, prin intermediul centrelor de instruire și școlii profesionale.</p> <p>1-1.7. Conlucrarea cu instituțiile abilitate pentru creșterea calității forței din muncă din oraș.</p> <p>1-1.8. Organizarea meselor rotunde/conferințe/traininguri/seminare cu genericul „Afaceri profitabile pentru membrii comunității” sau Istории de succes în lansarea afacerii....</p> <p>1-1.9. Organizarea activităților în scopul extinderii spectrului de producere și servicii în orașul Ștefan-Vodă.</p> <p>1-1.10. Organizarea vizitelor reciproce peste hotarele țării în scopul schimbului de experiențe în activitatea de dezvoltare comunitară.</p> <p>1-1.11. Înaintarea propunerilor argumentate către APL de nivelul II și APC referitor la perfecționarea legislației, politici fiscale și autonomiei locale de nivelul întâi.</p> <p>1-1.12. Elaborarea și aprobarea Planului Urbanistic Zonal pentru amplasarea unităților comerciale și de producere în zona traseului național Chișinău – Palanca.</p> <p>1-1.13. Acordarea de consultanțe și informații privitor la noile tehnologii avansate antreprenorilor din oraș.</p> <p>1-1.14. Stimularea deschiderii noilor întreprinderi în oraș.</p> <p>1-1.15. Stimularea înființării noilor ONG-uri și atragerea în ele a noilor membri din comunitate.</p> <p>1-1.16. Solicitarea ministerului de resort în deschiderea noilor specialități de profil necesare în cadrul Școlii profesionale din oraș.</p> <p>1-1.17. Pregătirea formatorilor prin proiecte de rang național și internațional pentru instruirea membrilor comunității în afaceri.</p> <p>1-1.18. Promovarea activităților din cadrul Strategiei de dezvoltare prin intermediul paginii WEB, mass-mediei,</p>

PROGRAME	PROIECTE/AȚIUNI
	rețelelor de socializare. 1-1.19. Organizarea diferitor activități (seminare, traininguri, cursuri, simpoioane, adunări, întruniri) cu privire la modalități de atragere a investițiilor. 1-1.22. Promovarea produselor locale pe piețele interne și externe a RM prin desfășurarea expozițiilor, concursurilor, publicitate.
1.2. Extinderea serviciilor sociale integrate și dezvoltarea antreprenoriatului social.	1-2.1. Identificarea posibilităților de susținere a persoanelor social-vulnerabile. 1-2.2. Implicarea persoanelor defavorizate social în viața comunității în cadrul diferitor activități și proiecte. 1-2.3. Implicarea comunității în acțiuni de caritate. Susținerea deschiderii locațiilor pentru ajutorarea persoanelor defavorizate. 1-2.4. Crearea și aplicarea mecanismelor fiscale pentru motivarea și implicarea agenților economici în susținerea cetățenilor din categoriile defavorizate 1-2.5. Elaborarea Registrului lucrărilor publice pentru realizare cu implicarea beneficiarilor programelor de asistență socială 1-2.6. Crearea și asigurarea funcționării unui Centru comunitar pentru persoane de vârstă înaintată, prin elaborarea și prezentarea proiectului de acte către organizațiile finanțatoare.
1.3. Reprofilarea și punerea în funcțiune a întreprinderilor și folosirea spațiilor neutilizate	1-3.1. Elaborarea și implementarea unui Program complex de - revitalizare a întreprinderilor care staționează și utilizării spațiilor disponibile pentru investiții 1-3.2. Organizarea întrunirilor pentru identificarea agenților economici cointeresați în reprofilarea sau revitalizarea întreprinderilor și/sau spațiilor neutilizate. 1-3.3. Dezvoltarea și consolidarea parteneriatului cu alte comunități pentru schimb de experiență în problema vizată.
1.4. Perfecționarea procesului de planificare și gestionare a finanțelor publice.	1-4.1. Monitorizarea procedeelelor și perfecționarea mecanismelor de gestionare a bugetului local. 1-4.2. Elaborarea unui set de criterii referitoare la echilibrarea și diferențierea impozitelor și taxelor locale, prezentarea propunerilor la APC. 1-4.3. Asigurarea transparenței aprobării și gestionării finanțelor publice locale, cu expunerea bugetului local spre consultare publică în cadrul audierilor publice și mass-media.
1.5. Atragerea investițiilor interne și externe.	1-5.1. Implicarea reprezentanților APL și societății civile în atragerea investițiilor. 1-5.2. Identificarea și susținerea continuă a potențialilor investitori. 1-5.3. Elaborarea și diseminarea Ghidului investițional al orașului cu informații despre locații disponibile pentru investiții, importanța și durabilitatea investițiilor în dezvoltarea orașului. 1-5.4. Atragerea investițiilor în domeniul turismului rural (pensiuni, hoteluri, kempinguri, etc.) 1-5.5. Elaborarea și aprobarea de către Consiliul orășenesc a listei bunurilor, lucrărilor și/sau serviciilor de interes public local propuse pentru parteneriat public-privat. 1-5.6. Crearea și dezvoltarea parteneriatelor public-privat în sectorul industriei de producere ca model de atragere a potențialilor investitori atât locali, cât și din diasporă; 1-5.7. Promovarea economiei „verzi” 1-5.8. Promovarea și aplicarea agriculturii organice. 1-5.9. Susținerea agenților economici în construcția sistemului de irigare a terenurilor agricole. 1-5.10. Susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii de prelucrare a materiei prime agricole și de păstrare a producției pomilegumicole (secții de prelucrare a producției pomilegumicole și animaliere, frigiderie, etc.) 1-5.11. Elaborarea și implementarea proiectului investițional de revalorificare a terenurilor pentru creșterea plantelor medicinale. 1-5.12. Elaborarea documentației tehnice și promovarea atragerii investițiilor pentru deschiderea unui abator.

PROGRAME	PROIECTE/AȚIUNI
1.6. Modernizarea sistemului de comerț și de prestări servicii în oraș.	<p>1-6.1. Monitorizarea sistemului de comerț existent și de prestare a serviciilor.</p> <p>1-6.2. Consultarea publicului și actorilor privitor la necesitățile modernizării sistemului de comerț și de prestare a serviciilor în localitate.</p> <p>1-6.3. Efectuarea unui studiu privind necesitatea de reconceptualizare a sectorului de prestare a serviciilor în oraș prin identificarea și lansarea unor noi START-UP-uri, în scopul sporirii atractivității și dezvoltării concurențiale;</p> <p>1-6.4. Identificarea terenurilor (spațiilor) pentru fondarea și deschiderea noilor obiecte (centre) comerciale și de prestare a serviciilor.</p> <p>1-6.5. Încurajarea și motivarea agenților economici în inițierea afacerilor conform necesităților comunității.</p> <p>1-6.6. Extinderea prestării serviciilor sociale (reparația încălțămintei, electrocasnice, etc.).</p> <p>1-6.7. Amenajarea unităților de comerț (piețe, baruri, magazine, cafenele, restaurante, etc.) conform cerințelor sanitaro-igienice și a Planului General Urbanistic.</p> <p>1-6.8. Dezvoltarea infrastructurii de utilități în sectorul piețelor comerciale (str. Livezilor – str. Alexandru cel Bun – str. Păcii), inclusiv extinderea numărului locurilor de parcaj auto, construcția veceului public, suplimentarea numărului de urne și scaune, semnelor și marcajului rutier, salubritatea drumurilor, etc.</p>
1-7. Elaborarea și implementarea unui program complex în domeniul turismului rural, culturii, sportului, amenajării zonelor de agrement.	<p>1-7.1. Implementarea acțiunilor din cadrul Planului raional de acțiuni pentru mediu (Agenda Verde) pentru anii 2012-2020 (componenta ce se referă la orașul Ștefan Vodă, anii 2018-2020).</p> <p>1-7.2. Elaborarea și implementarea unui Program local de dezvoltare a turismului, cu aprobare la Consiliul local.</p> <p>1-7.3. Înființarea și dezvoltarea, pe lângă Casa de cultură, a unui Centru de promovare a turismului prin organizarea și desfășurarea festivalurilor, conferințelor, simpoziunilor, expozițiilor, etc.</p> <p>1-7.4. Organizarea și desfășurarea concursurilor „Cea mai amenajată stradă” – se referă la sectorul individual de locuit, „Cea mai amenajată casă-bloc locativă”, „Cea mai amenajată întreprindere” etc.</p> <p>1-7.5. Salubritatea și amenajarea terenurilor de pe lângă casele-bloc locative și în sectorul individual.</p> <p>1-7.6. Elaborarea și implementarea programului complex de dezvoltare a sportului de asanare și performanță în or. Ștefan Vodă.</p> <p>1-7.7. Promovarea implementării proiectelor de parteneriat public-privat pentru crearea centrelor de sport și agrement pentru copii și tineri (sală de forță, centru de fitness, terenuri sportive, zone de recreație și agrement pentru copii, piscină).</p> <p>1-7.8. Dezvoltarea unui complex sportiv modern în baza stadionului orașenesc central.</p> <p>1-7.9. Renovarea terenurilor sportive ale instituțiilor de educație din oraș și din alte spații publice.</p> <p>1-7.10. Extinderea activității asociațiilor sportive.</p> <p>1-7.11. Încurajarea și susținerea tradițiilor locale de organizare a turneelor la lupte, în special Turneul republican la sambo în numele regretatului Serghei Giștemulte.</p> <p>1-7.12. Susținerea participării echipelor de fotbal la campionatele naționale.</p> <p>1-7.13. Salubritatea și amenajarea parcului „Kizil” ca loc de agrement și desfășurare a acțiunilor cultural-distractive în aer liber.</p> <p>1-7.14. Renovarea și amenajarea parcului „Ion Palancean”, inclusiv amenajarea căilor pietonale pavate sau din pietriș.</p> <p>1-7.15. Dezvoltarea și extinderea relațiilor de parteneriat cu Uniunea meșterilor populari din RM.</p>

PROGRAME	PROIECTE/AȚIUNI
	1-7.16. Organizarea expoziției cu vânzări a articolelor meșteșugărești și produselor locale.
	1-7.17. Plasarea informației referitoare la meșteșugurile populare pe paginile WEB, mass-media, rețele de socializare.
	1-7.18. Elaborarea și editarea prospectelor, pliantelor, albumurilor despre comunitate.
	1-7.19. Inițierea și asigurarea desfășurării bienale a unui festival cultural-gastronomic local destinat atragerii turiștilor în localitate.
	1-7.20. Amenajarea locurilor pitorești ce prezintă interes turistic (ex: piața publică și în întregime strada Libertății, scuarul aflat la intersecția străzilor Cetatea Albă-Ștefan cel Mare-B. Glavan și în continuare strada Ștefan cel Mare și albia r. Gealair, str. 31 august 1989 și str. Grigore Vieru, etc.).
	1-7.21. Susținerea formării continue a specialiștilor în antreprenoriatul, managementul și marketingul cultural.
	1-7.22. Dezvoltarea activităților generatoare de venituri pentru Centrul de cultură.
1-8. Crearea și dezvoltarea parcului industrial	1-8.1. Identificarea terenului de amplasare și aprobarea deciziei Consiliului orașenesc.
	1-8.2. Elaborarea și înaintarea pachetului de documente privind crearea parcului industrial.
	1-8.3. Identificarea potențialilor investitori-rezidenți ai parcului
	1-8.4. Crearea infrastructurii de utilități și amplasarea obiectivelor industriale pe teritoriul parcului.

În realizarea obiectivelor identificate pot să se manifeste o serie de pericole, care necesită identificarea unor oportunități de eliminare a acestora:

Pericole/riscuri	Oportunități
<ul style="list-style-type: none"> Lipsa mijloacelor financiare. Monopolizarea pieții de producere și desfacere. Existența unui sistem legislativ instabil și necoordonat. Discordanța dintre producător și consumatori. Impactul negativ al calamităților. Inflația. Nivelul scăzut de remunerare a muncii 	<ul style="list-style-type: none"> Atragerea investițiilor străine. Producția competitivă. Propuneri privind modificarea și completarea legislației. Studierea și selectarea pieței de desfacere. Asigurarea bunurilor Crearea întreprinderilor flexibile Revederea sistemului și căutarea posibilităților de majorare a remunerărilor Perfecționarea sistemului de finanțare
<ul style="list-style-type: none"> Degradarea monumentelor istorice. 	<ul style="list-style-type: none"> Spoturi publicitare întru susținerea turismului rural
<ul style="list-style-type: none"> Drumuri deplorabile. 	<ul style="list-style-type: none"> Redresarea traseului ce prezintă interes pentru turiști Atragerea surselor pentru reparația și construcția drumurilor
<ul style="list-style-type: none"> Lipsa infrastructurii corespunzătoare. 	<ul style="list-style-type: none"> Identificarea oamenilor de afaceri antreprenorilor rurali și instruirea lor privind profitabilitatea afacerilor înrudite cu turismul rural
<ul style="list-style-type: none"> Lipsa materialului săditor Lipsa forței de muncă 	<ul style="list-style-type: none"> Identificarea material săditor prin alte căi Atragerea forței de muncă prin apelul către instituțiile de învățământ
<ul style="list-style-type: none"> Lipsa inventarului necesar Lipsa de specialiști 	<ul style="list-style-type: none"> De implicat agenții economici Instruire și perfecționare

Obiectiv Strategic 2: Dezvoltarea infrastructurii urbane și asigurarea accesului nelimitat al tuturor cetățenilor în această infrastructură:

<p>2-1. Îmbunătățirea aspectului orașului.</p>	<p>2-1.1. Reparația (asfaltarea) străzilor conform priorității utilizării.</p> <p>2-1.2. Reconstrucția/construcția trotuarelor conform priorității utilizării.</p> <p>2-1.3. Reparația drumurilor de acces la casele-bloc locative.</p> <p>2-1.4. Elaborarea documentației de proiect și reparație a drumului către zona industrială a orașului.</p> <p>2-1.5. Amenajarea «intrării» și «ieșirii» din oraș.</p> <p>2-1.6. Amenajarea și îngrijirea cimitirului orășenesc, inclusiv asfaltarea drumului central al cimitirului.</p> <p>2-1.7. Crearea locurilor noi de parcare auto în oraș.</p> <p>2-1.8. Reparația (reabilitarea) fațadei caselor-bloc locative de pe str. 31 August și str. Libertății.</p> <p>2-1.9. Asigurarea străzilor cu semne și marcaj rutier.</p> <p>2-1.10. Reabilitarea, sau construcția conform unui nou proiect, a rețelei de canalizare externă pentru apele pluviale pe str. Ștefan cel Mare (se va aplica în perioada reparației prin asfaltare a străzii).</p> <p>2-1.11. Reabilitarea albiei râului Gealair, amenajarea și înverzirea terenului adiacent.</p> <p>2-1.12. Elaborarea, aprobarea și promovarea pentru atragerea investițiilor a Planului Urbanistic Zonal pentru amenajarea zonei de odihnă și agrement în preajma lacului din localitate.</p> <p>2-1.13. Amenajarea parcurilor și scuarurilor existente (plantarea arborilor decorativi, arbuștilor și a florilor).</p> <p>2-1.14. Extinderea aleii scriitorilor din scuarul central.</p> <p>2-1.15. Intervenții către gestionarul rețelelor de electricitate referitor la soluționarea problemelor privind modernizarea transformatoarelor, schimbarea pilonilor deteriorați, curățirea liniilor electrice de arbori, etc.</p> <p>2-1.16. Instalarea panourilor informative privind educarea patriotismului, spiritului civic și ecologic al populației.</p> <p>2-1.17. Consolidarea capacității de gestionare și intervenție a Serviciului de amenajare a teritoriului din subordinea primăriei prin asigurarea acestuia cu tehnica și echipamentul necesar pentru activitate, inclusiv procurarea tractorului multifuncțional și a echipamentului.</p> <p>2-1.18. Organizarea consultărilor publice privind necesitatea extinderii părții carosabile a străzii Grigore Vieru.</p> <p>2-1.19. Implementarea și respectarea prevederilor noului Plan general urbanistic al orașului (aprobat în anul 2015). La necesitate, prezentarea propunerilor de modificare și completarea PUG pentru perfecționarea și îmbunătățirea infrastructurii urbane.</p>
<p>2-2. Perfecționarea infrastructurii gestionării deșeurilor solide și lichide.</p>	<p>2-2.1. Elaborarea și implementarea proiectului de închidere și amenajare a terenului gunoiștii orășenești, prin selectarea și implementarea unei soluții ecologice moderne.</p> <p>2-2.2. Construcția din piatră a drumului de acces spre gunoiștea orășenească și sectorului de unități de producere din preajmă</p> <p>2-2.3. Lichidarea gunoiștilor neautorizate din extravilanul orașului.</p> <p>2-2.4. Întreținerea și, după caz, amenajarea noilor platforme de colectare și selectare a deșeurilor solide.</p> <p>2-2.5. Continuarea încheierii contractelor cu populația și entități juridice la evacuarea deșeurilor solide și lichide.</p> <p>2-2.6. Acțiuni de sensibilizare și instruire a populației cu privire la cultura sanitară și igienică.</p> <p>2-2.7. Îmbunătățirea managementului Î. M. „Direcția de Producție „Apă-Canal” din or. Ștefan Vodă”, cu prezentarea raportului anual de activitate la ședința Consiliului orășenesc.</p> <p>2-2.8. Construcția sistemului de canalizare în sectorul individual al orașului și racordarea acestuia la colectorul centralizat.</p>

PROGRAME	PROIECTE/AȚIUNI
<p>2-3. Asigurarea respectării normelor sanitar-igienice și ecologice</p>	<p>2-2.9. Modernizarea și extinderea capacităților stației de epurare a apelor reziduale, ce va permite exploatarea stației în regimul tehnologic prevăzut de proiect.</p> <p>2-3.1. Implicarea și motivarea agenților economici și a populației la respectarea normelor sanitaro – igienice și ecologice.</p> <p>2-3.2. Lichidarea fostului depozit de pesticide și ameliorarea terenului aferent.</p> <p>2-3.3. Construcția WC-lor publice în sectorul central al orașului și autogară, conform normelor sanitaro-igienice în vigoare.</p> <p>2-3.4. Aplicarea prevederilor Regulamentului local de întreținere a câinilor, pisicilor și/sau a altor animale de companie (aprobat prin decizia CO nr. 8/23 din 23.10.2014), inclusiv stabilirea unui loc special pentru plimbatul animalelor de companie și asigurării de către deținători a măsurilor de protecție a cetățenilor.</p> <p>2-3.5. Examinarea și aplicarea soluțiilor necesare privind neutralizarea câinilor și pisicilor vagabonde și rozătoarelor.</p> <p>2-3.6. Îmbunătățirea condițiilor sanitaro-igienice în piețele de mărfuri industriale și produse agroalimentare.</p> <p>2-3.7. Organizarea și desfășurarea campaniilor/acțiunilor de sensibilizare a opiniei publice privind protecția mediului.</p>
<p>2-4. Asigurarea ordinii publice și a protecției civile</p>	<p>2-4.1. Organizarea activității sistematice a găzii populare în comun cu organele de menținere a ordinii publice. După caz, extinderea aplicării în comunitate a Proiectului «Supraveghere de vecinătate»</p> <p>2-4.2. Exercițarea controlului asupra respectării programului de lucru al barurilor, cafenelelor și restaurantelor în localitate, conform deciziei Consiliului orașenesc.</p> <p>2-4.3. Organizarea unui control riguros privitor la respectarea interdicției de realizare a băuturilor alcoolice, a berii și produselor de tutungerie minorilor.</p> <p>2-4.4. Evaluarea situației la ședințele Consiliului orașenesc privind respectarea și menținerea ordinii publice în localitate.</p> <p>2-4.5. Evaluarea situației privind măsurile de protecție civilă și pregătire pentru reacționare în caz de situații excepționale.</p> <p>2-4.6. Asigurarea alimentării consumatorilor cu apă potabilă în caz de situații excepționale și/sau întreruperea programată a livrării energiei electrice prin dotarea stației de pompare cu generatoare electrice autonome.</p> <p>2-4.7. Executarea măsurilor de protecție civilă a populației și lichidarea potențialelor focare de apariție a cazurilor de situație excepțională (tăierea arborilor uscați și semiuscați, curățirea podurilor, fortificarea constructivelor acoperișurilor șarpante, etc.).</p> <p>2-4.8. Aplicarea măsurilor de prevenire și diminuare a consecințelor calamităților naturale, catastrofelor, incendiilor, epidemiilor, epifitotiilor și epizootiilor.</p>

În realizarea obiectivelor identificate privind redresarea infrastructurii locale pot să se manifeste o serie de pericole, care necesită identificarea unor oportunități de eliminare a acestora:

Pericole/riscuri	Oportunități
<ul style="list-style-type: none"> Lipsa surselor financiare și materiale 	<ul style="list-style-type: none"> Folosirea rațională a finanțelor și materialelor, atragerea surselor financiare locale și externe
<ul style="list-style-type: none"> Incompetența și persoanelor responsabile 	<ul style="list-style-type: none"> Identificarea liderilor comunitari; Educarea continuă a persoanelor responsabile prin organizarea schimbului de experiență și reciclarea cadrelor; Îndeplinirea sarcinilor în termenii stabiliți.

Pericole/riscuri	Oportunități
<ul style="list-style-type: none"> • Ineficiența conlucrării APL cu agenții economici și investitorii implicați; • Condițiile climaterice nefavorabile • Obstacole neprevăzute 	<ul style="list-style-type: none"> • Parteneriatul și competitivitatea APL și celor implicați, disciplina • Exploatarea facilităților de asigurare • Înlăturarea obstacolelor și soluționarea problemelor neprevăzute. • Folosirea rațională a finanțelor și materialelor, atragerea surselor financiare locale și externe

PROGRAME	PROIECTE/ACTIUNI
Obiectiv Strategic 3: Valorificarea deplină a potențialului uman pozitiv, specific locuitorilor din Ștefan Vodă, inclusiv al migranților.	
3-1. Stabilirea unor mecanisme și condiții eficiente pentru funcționarea sistemului educativ-informațional (tineret, copii, oameni în etate, etc.)	3-1.1. Extinderea activității centrelor informativ-educative care vor sensibiliza și informa populația în diverse domenii.
	3-1.2. Organizarea manifestărilor cultural-artistice (festivaluri, concursuri, serate, sărbători publice etc.)
	3-1.3. Elaborarea și implementarea proiectelor în domeniul educației civice.
	3-1.4. Acordarea suportului necesar și dezvoltarea continuă a serviciului Novateca din cadrul Bibliotecii publice orășenești.
3-2. Sensibilizarea populației prin asigurarea dezvoltării mass-mediei locale (TV, radio, presa).	3.2.1. Crearea și asigurarea funcționării postului de radio local
	3.2.2. Asigurarea funcționării buletinului informațional „Monitorul de Ștefan Vodă”
3.3. Educarea continuă a culturii civice a populației	3.3.1. Extinderea acțiunilor de soluționare a problemelor în domeniul ocrotirii sănătății populației în conformitate din planul anual în domeniul asistenței medicale primare.
	3.3.2. Informarea populației prin mass-media și sensibilizarea acesteia în soluționarea problemelor orașului.
	3.3.3. Înfrățirea cu orașe similare ca dimensiuni de peste hotarele țării, precum și dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu orașele deja înfrățite.
	3.3.4. Promovarea în localitate a experiențelor avansate în domeniul dezvoltării comunitare.
	3.3.5. Organizarea concursurilor locale de granturi mici (finanțare APL și cofinanțarea cetățenilor)
	3.3.6. Dezvoltarea, pe lângă APL, a unui centru de instruire și promovare a cetățenilor activi în scriere de proiecte, elaborare și implementare.
	3.3.7. Susținerea centrelor/asociațiilor pentru tineri în implicarea lor în activități extrașcolare și de voluntariat.
3-4. Menținerea contactului permanent cu locuitori plecați la muncă peste hotare, în vederea facilitării revenirii lor acasă sau/și investirii în localitatea de baștină.	3-4.1. Crearea și actualizarea permanentă a bazei de date a băștinașilor plecați la munci peste hotare.
	3-4.2. Asigurarea transmiterii on-line și înregistrare a tuturor ședințelor publice din primărie și instituțiile publice subordonate.
	3-4.3. Publicarea în Pagina Web și de FB a regulamentelor,

Pericole/riscuri	Oportunități
	procedurilor și a altor acte reglatorii privind oportunitățile de investire a capitalului în afaceri locale, care ar putea fi inițiate de băștinași, precum și despre cadrul legal în domeniul antreprenoriatului local.
	3-4.4. Asigurarea pentru băștinași localnici a informațiilor operative despre evenimentele majore desfășurate în țară și peste hotare cu implicarea migranților sau reprezentanților diasporei (Forumuri investiționale, Forumuri de Afaceri ale Diasporei, târguri ale locurilor de muncă, etc.).
3-5. Dezvoltarea Asociației Băștinașilor din Ștefan Vodă ca o "diasporă locală" puternică și implicată în renașterea orașului.	3-5.1. Definitivarea procesului de înregistrare a Asociației Băștinașilor cu atribuirea numărului de înregistrare, a codului fiscal și a altor elemente necesare pentru oficializarea asociației.
	3-5.2. Sporirea numărului membrilor Asociației Băștinașilor din Ștefan Vodă prin utilizarea activă a bazei de date a migranților și a comunicării interpersonale cu cei aflați pentru hotare.
	3-5.3. Desfășurarea sistematică, nu mai rar de o dată pe an a adunării generale a membrilor asociației și nu mai rar decât o dată în trimestru a membrilor consiliului de administrare.
	3-5.4. Organizarea sistematică (nu mai rar de o dată pe an) de acțiuni comunitare cu implicarea a AO a Migranților și comunitatea locală (amenajare teritoriu, concursul locale, colectare fonduri persoane în situații de risc, etc.).

Realizarea obiectivelor privind calitatea potențialului uman poate fi împiedicată de o serie de pericole, care necesită identificarea unor oportunități de eliminare a acestora:

Pericole/riscuri	Oportunități
<ul style="list-style-type: none"> • lipsa finanțelor • nedorința APL 	<ul style="list-style-type: none"> • Atragerea de surse financiare externe
<ul style="list-style-type: none"> • lipsa de specialiști • pasivitatea populației 	<ul style="list-style-type: none"> • Promovarea cadrelor cu inițiativă și profesioniste • Promovarea „bunelor practici” de implicare civică în viața comunitară
<ul style="list-style-type: none"> • infrastructură slabă 	<ul style="list-style-type: none"> • Acțiuni de dezvoltare a infrastructurii.

PROGRAME	PROIECTE/ACȚIUNI
Obiectiv Strategic 4: Asigurarea întreținerii instituțiilor educaționale, culturale, a caselor-bloc locative, etc.:	
4-1. Inițierea și executarea unui program complex de reparație și întreținere a edificiilor instituțiilor educaționale, culturale și a caselor-bloc locative	4.1.1 Monitorizarea și evaluarea situației existente a edificiilor social-culturale și caselor-bloc locative de către grupul de specialiști.
	4.1.2. Crearea unei baze de date, inclusiv aplicarea indicilor cantitativi și calitativi.
	4.1.3. Elaborarea și executarea programului anual privind

PROGRAME	PROIECTE/AȚIUNI
	<p>necesitățile de reparații capitale și/sau curente în instituțiile educaționale, inclusiv elaborarea acestuia în manieră participativă. Actualizarea planului respectiv reieșind din necesitățile prioritare pentru anul de gestiune.</p> <p>4.1.4. Implementarea soluțiilor de eficiență energetică în cadrul instituțiilor publice, serviciilor publice comunale și a caselor-bloc locative, conform Programului local de eficiență energetică elaborat și aprobat pe un termen de 3 ani.</p> <p>4.1.5. Soluționarea problemelor de gestionare eficientă a subsolurilor caselor-bloc locative (reparația rețelelor de apă și canalizare, salubritatea, consolidarea fundației, etc.).</p> <p>4.1.6. Perfecționarea cunoștințelor și metodelor aplicate la întreținerea instituțiilor socio-culturale și a caselor-bloc locative.</p> <p>4.1.7. Elaborarea și implementarea propunerilor de proiecte către instituțiile donatoare pentru soluționarea problemelor depistate.</p>
<p>4-2. Informarea populației privind importanța asocierii în condominium pentru soluționarea problemelor locative</p>	<p>4.1.2 Informarea populației prin mese rotunde, adunări cu reprezentanții delegați de cetățeni, emiterea pliantelor informative, publicarea materialelor referitoare la asociere în ziarul raional, prezentări la postul local de TV, rețele de socializare, etc.</p> <p>4.1.3 Înființarea și acordarea suportului necesar asociațiilor în condominium a locatarilor caselor-bloc locative.</p> <p>4.1.4 Organizarea Concursului orășenesc cu genericul „Cea mai eficientă asociație, grup de inițiativă, etc.”</p>
<p>4-3. Instruirea conducătorilor instituțiilor și organizațiilor existente în domeniul managementului organizațional și financiar</p>	<p>4-3.1. Organizarea unei campanii de informare și instruire a conducătorilor de instituții referitor la managementul financiar și organizațional (mese rotunde organizate, 3 buletine la tema dată, demonstrarea practicilor de succes, etc).</p>
<p>4-4. Sensibilizarea și mobilizarea populației în soluționarea problemelor ce țin de întreținerea instituțiilor publice.</p>	<p>4.1.5 Furnizarea informației prin intermediul adunărilor, panourilor de informație, mass-media.</p> <p>4.1.6 Implicarea ONG-urilor, grupurilor de inițiativă, etc.</p>
<p>4-5. Monitorizarea activității asociațiilor și grupurilor de inițiativă și informarea populației referitor la nivelul de soluționare a problemelor</p>	<p>4.1.7 Crearea unui sistem de monitorizare a activității asociațiilor obștești și grupurilor locale de inițiativă.</p> <p>4.1.8 Publicații în ziarele locale și raional, emisiuni TV și radio, emiterea foilor volante, prospectelor despre rezultatele activității la fiecare etapă.</p> <p>4.1.9 Identificarea activităților nerealizate și stabilirea acțiunilor concrete de soluționare a acestora.</p>

Realizarea obiectivelor privind întreținerea blocurilor locative a instituțiilor educaționale și a celor culturale poate fi împiedicată de o serie de pericole, care necesită identificarea unor oportunități de eliminare a acestora:

Pericole / riscuri

- lipsa finanțelor
- nedorința APL
- lipsa de specialiști
- pasivitatea și idiferența populației
- infrastructură slabă
- vandalismul în spații publice

Oportunități

- atragerea de surse financiare externe
- promovarea cadrelor cu inițiativă și profesioniste
- promovarea «bunelor practici» de implicare civică în viața comunitară
- acțiuni de dezvoltare a infrastructurii urbane
- asigurarea parteneriatului

Obiectiv Strategic 5: Perfecționarea activității APL, asigurării unui management administrativ eficient și transparent axat pe nevoile cetățenilor.

5-1. Creșterea nivelului profesional al specialiștilor primăriei.

- 5-1.1. Identificarea necesităților de instruire a funcționarilor din primărie și planificarea în bugetul anual a mijloacelor financiare în mărime de cel puțin 2% din fondul de salarizare pentru activități de instruire.
- 5-1.2. Studiarea posibilităților de delegare a funcționarilor la diferite cursuri de instruire desfășurate de Academia de Administrare Publică, CALM, Centrul CONTACT și alte instituții și organizații care prestează servicii în domeniu.
- 5-1.3. Asigurarea pentru fiecare funcționar public, anual, a cel puțin 40 de ore de dezvoltare profesională: instruire externă și/sau internă în afara locului de muncă.
- 5-1.4. Asigurarea pentru fiecare funcționar public debutant a cel puțin 80 de ore de inițiere în administrația publică.

5-2. Sporirea în perioada 2017-2022 a nivelului de pregătire profesională a consilierilor și conducătorilor instituțiilor publice din localitate.

- 5-2.1. Identificarea necesităților de instruire prin chestionarea fiecărui consilier. Elaborarea unor programe de instruire pe loc a consilierilor locali.
- 5-2.2. Desfășurarea unor sesiuni de instruire și informare a consilierilor în cele mai importante chestiuni privind activitatea de consilier, precum și în domeniul modificărilor parvenite în legislația privind APL.
- 5-2.3. Înzestrarea consilierilor cu materiale informative necesare exercitării funcției lor prin crearea unor portofolii informaționale pentru fiecare consilier pe dimensiunea de DOEG
- 5-2.4. Instituirea la ședințele consiliului local a Orei informative în ajutor consilierilor locali.
- 5-2.5. Repartizarea sectoarelor din oraș după consilierii conform locului de trai cu prezentarea sistematică a informațiilor despre activitățile consilierilor în sectorul încredințat.

5-3 Consolidarea până la finele anului 2018 a bazei fiscale și perfecționarea sistemului de evidență și control a procesului fiscal local.

- 5-1.1. Inventarierea a 100 % a bunurilor din domeniul public și privat a unității administrativ-teritoriale.
- 5-1.2. Valorificarea a cel puțin 2/3 din activele ne utilizate prin darea acestora în arendă, chirie, folosință și în alte forme de gestionare a patrimoniului public.
- 5-1.3. Introducerea în primărie a sistemelor electronice de evidență și control a plăților în bugetul local.
- 5-1.4. Revederea sistemului de taxe și tarife locale în vederea sporirii veniturilor la bugetul local.
- 5-1.5. Impulsionarea activității de atragere a surselor

PROGRAME	PROIECTE/AȚIUNI
<p>5-4. Crearea unor mecanisme pentru responsabilizarea APL în fața locuitorilor comunității și sporirea transparenței în activitatea primarului și consiliului local.</p>	<p>extrabugetare prin intermediul granturilor, contribuțiilor cetățenilor, inclusiv ale migranților.</p> <p>5-4.1. Desfășurarea sistematică a întrunirilor cu cetățenii cu prezentarea rezultatelor activității CL și a primarului, publicarea rapoartelor anuale despre activitatea CL și a primăriei.</p> <p>5-4.2. Introducerea practicii dărilor de seamă ale consilierilor în sectoare în care locuiesc sau activează sau de care sunt responsabili.</p> <p>5-4.3. Folosirea Site-ului primăriei și a paginilor de FB și OK pentru informații și rapoarte privind activitatea CL și a primarului privind dezvoltarea locală și implicarea migranților în procesul decizional.</p> <p>5-4.4. Perfecționarea cadrului regulator intern referitor la transparența administrativă și asigurarea accesului la informația de interes public.</p>
	<p>5-4.5. Elaborarea și Implementarea planurilor anuale de dezvoltare instituțională a entităților publice, cu stabilirea indicatorilor de performanță.</p>

Pericole / riscuri	Oportunități
<ul style="list-style-type: none"> • Impactul imprevizibil al reformei administrativ-teritoriale • Înrautățirea situației socil-economice din țară și reducerea pe acest fundal a susținerii APL din bugetul național 	<ul style="list-style-type: none"> • Susținerea APL din partea programelor internaționale (USAID; OBUD; GIZ etc.). • Calitatea de membru a CALM • Implementarea Acordului de Asociere UE-RM

3- IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI

3-1. Etape de Implementare

Succesul realizării Strategiei de Dezvoltare socio-economică a orașului Stefan Vodă va depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia, de formarea și manifestarea unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării strategiei or. Stefan Vodă vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând să își asume responsabilități privind soluționarea problemelor nominalizate în strategiei, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Printre aceștia se vor înscrie:

1. Administrația publică locală (Consiliul orășenesc, Primarul, Primăria)
2. Locuitorii orașului;
3. Societatea civilă (ONG, femeile, tineretul, voluntarii, pensionarii, organizațiile profesionale și profesionale)
4. Agenții economici;
5. Structurile externe (Consiliul raional, Președintele raionului, Guvernul, Organizațiile internaționale).

La propriu, implementarea Strategiei de dezvoltare a orașului Stefan Vodă poate fi divizată convențional în 3 etape:

Adoptarea Strategiei de dezvoltare. În cadrul acestei etape Strategia de dezvoltare va fi supusă audierilor publice, în cadrul unei adunări comunitare. După obținerea unor propuneri și recomandări, cu care va fi ajustată Strategia, aceasta va fi propusă Consiliului orășenesc spre aprobare. După aprobarea Strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul de acțiuni.

Implementarea Strategiei se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare proiect și respectiv acțiune, vor fi stabilite planuri specifice de activități necesare de întreprins, perioade de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Strategiei de dezvoltare. În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul **indicatorilor de implementare** stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

3-2. Monitorizarea Strategiei

3-2.1. Cadrul instituțional de monitorizare

Procesul de monitorizare a strategiei va presupune:

- (i) formarea cadrului instituțional de monitorizare a strategiei;
- (ii) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare;

(iii) raportarea rezultatelor evaluării.

În scopul asigurării unui proces transparent de implementare a strategiei, precum și a participării locuitorilor în implementarea acesteia, devine necesară crearea unui cadru instituțional al procesului de monitorizare. În localitate va creat un Comitet de monitorizare a procesului de implementare a strategiei din care vor face parte:

- membrii Grupului local de planificare strategică
- consilieri locali;
- reprezentanți ai ONG-lor.
- reprezentanți ai diasporei de peste hotare a originarilor din Ștefan Vodă.

Comitetul va contribui la antrenarea cât mai activă a tuturor locuitorilor atât în rezolvarea obiectivelor Strategiei, cât și în procesul de luare a deciziilor privind implementarea proiectelor prevăzute în aceasta, astfel consolidându-se societatea civilă din localitate. Atribuțiile comitetului de monitorizare vor consta în:

- a. Planificarea și realizarea activităților de implementare a Strategiei;
- b. Coordonarea activităților de implementare;
- c. Stabilirea legăturii directe între APL și beneficiarii activităților din planul de măsuri pentru implementarea Strategiei.

Procesul de implementare va fi coordonat de către Comisia pentru implementarea Strategiei (CIS) din componența căreia vor face parte:

- Consilieri locali (președinții comisiilor consultative de specialitate și secretarul Consiliului orășenesc);
- Primărie (Primarul, specialistul în domeniul regimului funciar și contabilul-șef);
- Comunitatea oamenilor de afaceri (directorii sau reprezentanții principalilor entități economice din localitate);
- Instituțiile educaționale (directorul instituțiilor de învățământ și al grădinițelor);
- Organizațiile non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-lor ce activează în domeniul protecției mediului, social, apărarea drepturilor omului și de tineret, Asociația băștinașilor aflați la munci peste hotare).

Responsabilitățile de bază ale CIS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor;
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare;
- Coordonarea activităților de implementarea acțiunilor și proiectelor de dezvoltare;
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate;
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni;
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul orășenesc;
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile;
- Elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare;
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale orașului;
- Elaborarea și inițierea modificărilor în Strategie;
- Elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare, etc.

CIS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată în 3 luni.

Forumul Cetățenesc, în număr de 60-80 persoane, întrunește toți membrii activi din sectoarele orașului, Grupurile de inițiativă din localitate, Comisia de Implementare a Strategiei.

Ședințele Forumului se vor face o dată în an. Competențele Forumului Cetățenesc sunt:

- Avizare și punerea în dezbateră a rapoartelor și proiectelor propuse de CIS;
- Asigurarea cadrului participativ și organizatoric pentru implementarea Strategiei;

- Propunerea și discutarea modificărilor în Strategia de dezvoltare (SD) a orașului;
- Actualizarea planului de acțiuni și reactualizarea Strategiei;
- Consultarea (CIS, Comitetelor de sectoare, APL) privind măsurile Planului local de acțiuni;
- Inițierea unor noi studii și proiecte;
- Asigurarea transparenței în activitatea APL privind implementarea SD;

Un rol important în procesul de implementare a strategiei îl are **Consiliul orășenesc**, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a SD. Competențele Consiliului orășenesc se vor rezuma la:

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor;
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL;
- Încurajarea voluntarilor în diverse activități publice;
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunitari în realizarea obiectivelor comune ale SD;
- Parteneriatul între APL, ONG, agenții economici în ceea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea SD.

3-2.2. Raportarea și Indicatorii de monitorizare

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor trimestriale către CIS privind realizarea planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIS va prezenta Consiliul Local raportul de evaluare a implementării Strategiei.

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare care vor fi monitorizați. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate, se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

PROGRAME	Indicatori de monitorizare
* Obiectiv Strategic 1: Valorificarea potențialului și resurselor locale pentru diversificarea economiei orașului, creșterea atractivității investiționale și dezvoltarea mediului de afaceri local	
Valorificarea potențialului economic și creșterea atractivității investiționale a orașului.	<ul style="list-style-type: none"> • Mijloace financiare atrase • concursul „Omul de afaceri al anului” desfășurat • Mese rotunde privind afacerile profitabile desfășurate (cel puțin 4 mese rotunde) • Metodologie privind acordarea facilităților fiscale pentru agenții economici elaborată și aprobată • Piață agricolă renovată • Studiu de fezabilitate privind domeniile de utilizare a tehnologiilor moderne realizat
Extinderea serviciilor sociale integrate și dezvoltarea antreprenoriatului social	<ul style="list-style-type: none"> • Cel puțin 4 ONG-uri locale active; • Telefon de încredere (consultanta psihologica, sociala, etc.) pentru persoanele defavorizate inaugurat • centru comunitar pentru persoane de vârstă înaintată inaugurat
Perfecționarea procesului de planificare și gestionare a finanțelor publice locale	<ul style="list-style-type: none"> • autonomie financiară locală asigurată • impozite și taxe locale echilibrate • buget mediatizat
Reprofilarea și punerea în funcțiune a întreprinderilor și a spațiilor neutilizate	<ul style="list-style-type: none"> • program complex elaborat • agenți economici cointeresați în reprofilarea sau revitalizarea întreprinderilor și/sau instituțiilor identificați;
Atragerea investițiilor interne și externe	<ul style="list-style-type: none"> • potențiali investitori identificați • materiale informative privind importanța și durabilitatea investițiilor în dezvoltarea orașului elaborate
Modernizarea sistemului de comerț și de prestări servicii în oraș.	<ul style="list-style-type: none"> • Sistem de comerț monitorizat • agenți economici necesari comunității încurajați și motivați • servicii sociale extinse • unități de comerț (piețe, baruri, magazine, cafele, restaurante, etc.) amenajate conform cerințelor sanitaro-igienice • Planul local de acțiuni pentru mediu (Agenda Verde) elaborat și implementat;
Elaborarea și implementarea unui program complex în domeniul turismului rural, culturii, sportului, amenajării zonelor de agrement.	<ul style="list-style-type: none"> • Centrul de dezvoltare și promovare a turismului rural, ecologic și cultural creat și susținut; • program local de dezvoltare a turismului rural cu aprobare la consiliul local elaborat • concursurile „Cea mai amenajată stradă”, „Cea mai amenajată casă-bloc locativă”, etc.. desfășurate; • terenuri de pe lângă casele-bloc locative și în sectorul individual salubritate și amenajate; • programului complex de dezvoltare a sportului de asanare și performanță în or. Ștefan Vodă. Implementat; • complex sportiv modern creat; • terenuri sportive ale instituțiilor de învățământ din oraș și alte locuri publice renovate; • echipe de fotbal susținute; • parcul vechi „Kizil”, ca loc de agrement și desfășurare a acțiunilor cultural-distractive în aer liber, amenajat și întreținut; • parcul „Ion Palancean” renovat și amenajat; • expoziție cu vânzări a articolelor meșteșugărești și produselor locale organizate; • Pachete turistice promoționale elaborate și diseminate; • festival cultural-gastronomic organizat și desfășurat; • Centru de cultură revitalizat pentru generare de venituri;
Crearea și dezvoltarea parcului industrial / filială a ZEL	<ul style="list-style-type: none"> • teren identificat • pachet de documente elaborat și aprobat; • infrastructură de utilități și obiective industriale construite.

Obiectiv Strategic 2: Dezvoltarea infrastructurii urbane și asigurarea accesului nelimitat al tuturor cetățenilor în această infrastructură:

Îmbunătățirea aspectului orașului	<ul style="list-style-type: none">• Trotuare reparate• Străzi reparate• Intrare în oraș amenajată• Locuri de parcare amenajate• Fațade reparate ale blocurilor locative
Perfecționarea infrastructurii gestionării deșeurilor solide și lichide.	<ul style="list-style-type: none">• Proiect de amenajare a gunoiștilor amenajate• Drum de acces spre gunoiștea orășenească reparat• Platforme de gunoi amenajate
Asigurarea respectării normelor sanitar-igienice și ecologice	<ul style="list-style-type: none">• Concursuri de motovație desfășurate;• Wc-uri publice construite;• Loc special pentru plimbatul câinilor stabilit;• Câini și pisici vagabonde și rozătoare neutralizate;• gardă populară activă, proiect «Supraveghere de Vecinătate» extins;
Asigurarea ordinii publice și a protecției civile	<ul style="list-style-type: none">• program de lucru al unităților de alimentație publică aprobat• locurile posibilelor alunecări de teren depistate și măsuri de protecție executate• situație evaluată la ședința consiliului• propuneri colectate

Obiectiv Strategic 3: Valorificarea deplină a potențialului uman pozitiv, specific locuitorilor din Ștefan Vodă, inclusiv al migranților.

Stabilirea unor mecanisme și condiții eficiente pentru funcționarea sistemului educativ-informațional (tineret, copii, oameni în etate, etc.) Conștientizarea populației prin asigurarea dezvoltării mass-mediei locale (TV, radio, presa).	<ul style="list-style-type: none">• activitatea centrelor informativ-educaționale extinse• manifestări cultural-artistice (festivaluri, concursuri, serate, sărbători publice etc.) organizate;• proiecte în domeniul educației civice elaborate și implementate;• Centrul de informare a Bibliotecii publice înființat și asigurată funcționarea;• post de radio local înființat și asigurată funcționarea• buletin informațional „Monitorul de Ștefan Vodă” înființat și asigurată funcționarea
Educarea continuă a culturii civice a populației	<ul style="list-style-type: none">• suport logistic necesar acordat pentru înființarea ONG-urilor• Populație informată prin mass-media, atrasă și implicată în soluționarea problemelor.• Orașe înfrățite• experiențe avansate promovate• populație informată prin mass-media, atrasă și implicată în soluționarea problemelor.
Perfecționarea sistemului instructiv-educațional de alternativă.	<ul style="list-style-type: none">• Structură a instituțiilor instructiv-educaționale la condițiile actuale ale orașului, după principiile de vârstă acomodate• sistem informativ-educațional pentru elevi și tineri în timpul liber (în baza cinematografului, Casei de cultură, complexului sportiv central) creat.• bază de date a băștinașilor plecați la munci peste hotare creată și actualizată;• ședințe publice din primărie și instituțiile publice subordonate transmise on-line și în înregistrare;• regulamente, proceduri și a alte acte reglatorii privind oportunitățile de investire a capitalului în afaceri locale, care ar putea fi inițiate de băștinași, precum și despre cadrul legal în domeniul antreprenoriatului local publicate în pagina Web și de facebook;• informații operative pentru băștinași și localnici despre evenimentele majore desfășurate în țară și peste hotare cu implicarea migranților sau reprezentanților diasporei (Forumuri investiționale, Forumuri de Afaceri ale Diasporei, târguri ale locurilor de muncă, etc.) publicate în pagina Web și de facebook.
Menținerea contactului permanent cu locuitori plecați la muncă peste hotare, în vederea facilitării revenirii lor acasă sau/și investirii în localitatea de baștină	<ul style="list-style-type: none">• proces de înregistrare a Asociației Băștinașilor cu atribuirea numărului de înregistrare, a codului fiscal și a altor elemente necesare pentru oficializarea asociației definitivat;• număr sporit de membri ai Asociației Băștinașilor din Ștefan Vodă prin
Dezvoltarea Asociației Băștinașilor din Ștefan Vodă ca o "diasporă locală" puternică și implicată în renașterea orașului.	

utilizarea activă a bazei de date a migranților și a comunicării interpersonale cu cei aflați pentru hotare;

- adunare generală a membrilor asociației desfășurată nu mai rar de odată în an;
- adunare a membrilor consiliului de administrare a ADB Ștefan Vodă desfășurată nu mai rar decât o dată în trimestru;
- acțiuni comunitare cu implicarea a AO a Migranților și comunitatea locală (amenajare teritoriu, concursul locale, colectare fonduri persoane în situații de risc, etc.) organizate și desfășurate nu mai rar de odată pe an.

Obiectiv Strategic 4: Asigurarea întreținerii instituțiilor educaționale, culturale, a caselor-bloc locative, etc.:

Inițierea și dezvoltarea unui sistem de întreținere a edificiilor instituțiilor instructiv-educative, culturale și blocurilor locative

- situație existentă evaluată
- instituții educaționale, culturale, blocuri locative reparate;
- proiecte către instituțiile donatoare înaintate

Informarea populației privind importanța asocierii în rezolvarea problemelor locative

- populație informată;
- asociații în condominiu înființate și susținute
- concursul „Cea mai eficientă asociație, grup de inițiativă, etc.” organizat și desfășurat.

Instruirea conducătorilor instituțiilor și organizațiilor existente în domeniul managementului organizațional și financiar

- campanii de informare și instruire desfășurate;

Informarea și mobilizarea populației în soluționarea problemelor ce țin de întreținerea instituțiilor publice.

- informației furnizată prin intermediul adunărilor, panourilor de informație, mass-media.;
- ONG-uri, grupuri de inițiativă, etc. implicate.

Monitorizarea activității asociațiilor și grupurilor de inițiativă și informarea populației referitor la nivelul de soluționare a problemelor

- sistem de monitorizare a asociațiilor și grupurilor de inițiativă creat;
- publicații în săptămânalul raional „Prișor-info”, emisiuni TV și radio, emiterea foilor volante, prospectelor despre rezultatele activității la fiecare etapă;
- activități nerealizate deșitate și acțiuni de implementare realizate.

Obiectiv Strategic 5: PERFECȚIONAREA ACTIVITĂȚII APL, ASIGURĂRII UNUI MANAGEMENT ADMINISTRATIV EFICIENT ȘI TRANSPARENT AXAT PE NEVOILE CETĂȚENILOR.

Creșterea nivelului profesional al specialiștilor primăriei.

- Plan de instruire a funcționarilor din primărie elaborat;
- Surse financiare în mărime de cel puțin 2% din fondul de salarizare pentru activități de instruire planificate.

- funcționari publici delegați și instruiți;
- a cel puțin 40 de ore de dezvoltare profesională asigurate anual pentru fiecare funcționar public;

- cel puțin 80 de ore de inițiere în administrația publică asigurate pentru fiecare funcționar public debutant.

- necesități de instruire prin chestionarea fiecărui consilier identificate;

- programe de instruire locală a consilierilor elaborate și aprobate;

Sporirea în perioada 2018-2022 a nivelului de pregătire profesională a consilierilor și conducătorilor instituțiilor publice din localitate.

- sesiuni de instruire și informare a consilierilor în domeniile de activitate desfășurate;

- materiale informative necesare consilierilor exercitării funcției lor pe dimensiunea drepturilor omului și egalității de gen (DOEG) asigurate;
- ore informative în ajutor consilierilor locali instituite la ședințele consiliului local

- sectoare din oraș repartizate după fiecare consilier în parte, conform locului de trai;

- informații despre activitățile consilierilor în sectorul vizat prezentate.

Consolidarea până la finele anului 2018, a bazei fiscale și perfecționarea sistemului de evidență și control a procesului fiscal local.

- 100 % bunuri din domeniul public și privat a orașului inventariat;
- cel puțin 2/3 din activele publice neutilizate valorificate;
- sisteme electronice de evidență și control introduse.
- sistem de taxe și tarife locale reevaluat

Crearea unor mecanisme pentru responsabilizarea APL în fața locuitorilor comunității și sporirea transparenței în activitatea primarului și consiliului Local.

- activități de atragere a surselor extrabugetare prin intermediul granturilor, contribuțiilor cetățenilor, inclusiv ale migranților implementate
- întruniri cu cetățenii desfășurate,
- rapoarte anuale de activitate prezentate și publicate;
- dare de seamă ale consilierilor în sectoare prezentate;
- situl primăriei și pagina de FB și OK utilizate;
- cadru reglator intern referitor la transparența administrativă perfecționat;
- acces la informația de interes public.
- programe de dezvoltare instituțională elaborate și implementate

3-3. Riscuri și impedimente de implementare

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Strategia de dezvoltare poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării strategiei de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (i) interne și (ii) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării strategiei	<ul style="list-style-type: none"> • Confruntări de interese privind implementarea strategiei • Experiență nesemnificativă în elaborarea, promovarea și gestionarea proiectelor de dezvoltare • Prevalarea intereselor personale • Resurse financiare limitate • Lipsa capacităților de atragere a investițiilor
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> • Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea • Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților • Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor în soluționarea problemelor • Neimplicarea partenerilor naționali și internaționali
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale • Dependența sectorului agrar de condițiile naturii
Social	<ul style="list-style-type: none"> • Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale • Pauperizarea continuă a populației • Imigrarea forței de muncă
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • Nedorința populației de a conștientiza pericolul folosirii apei poluate asupra sănătății lor • Lipsa doritorilor de a presta servicii de salubritate

Riscuri și impedimente externe

Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none">• Instabilitatea cursului politic• Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare
Relații parteneri externi	<ul style="list-style-type: none">• Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale• Micșorarea cuantumului transferurilor de la bugetul raional
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none">• Potențial investițional redus• Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare• Infrastructură de afaceri nedezvoltată• Risc de țară